ÅRG. 4

AUSTAVINDEN

ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

NR. 1

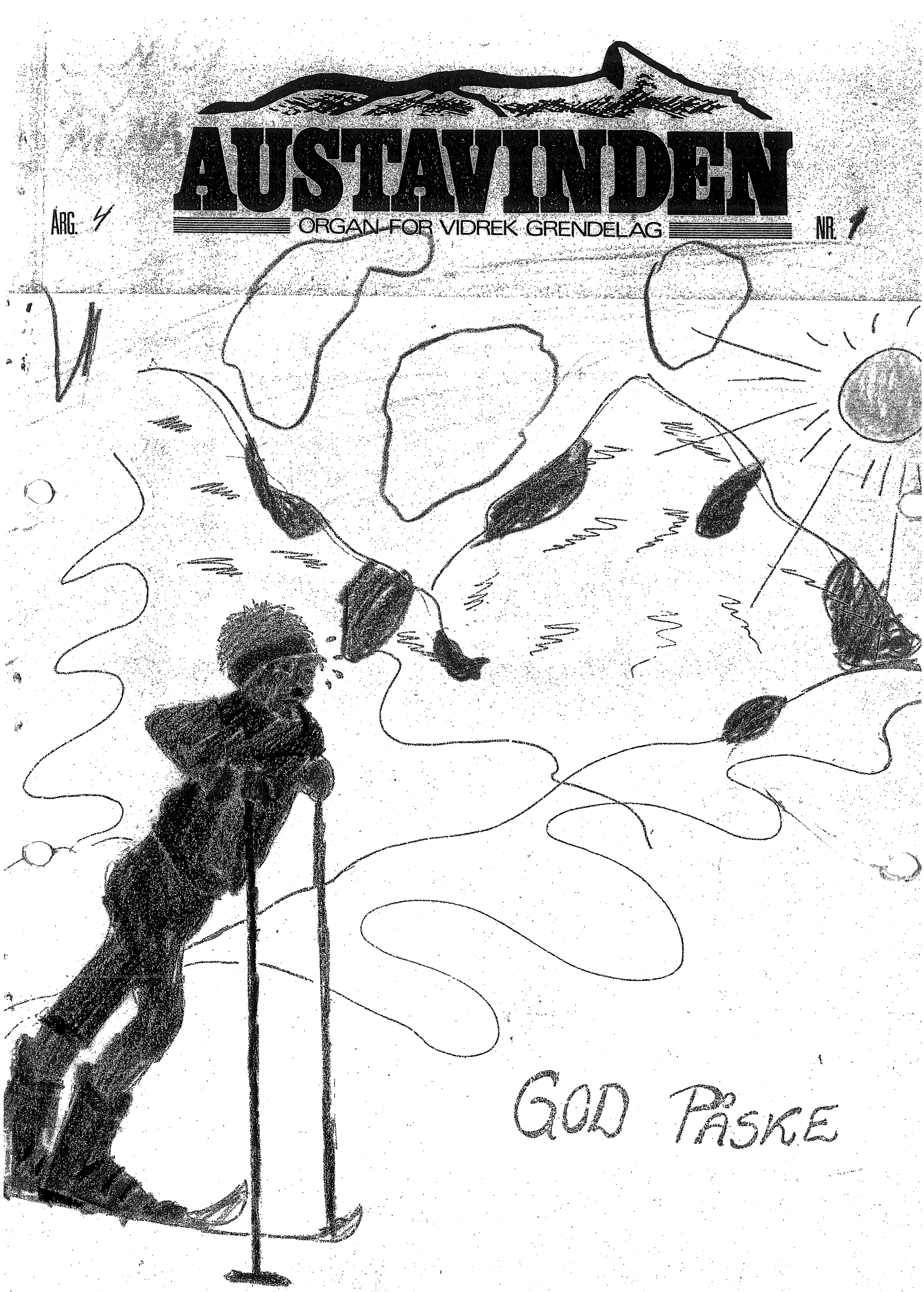

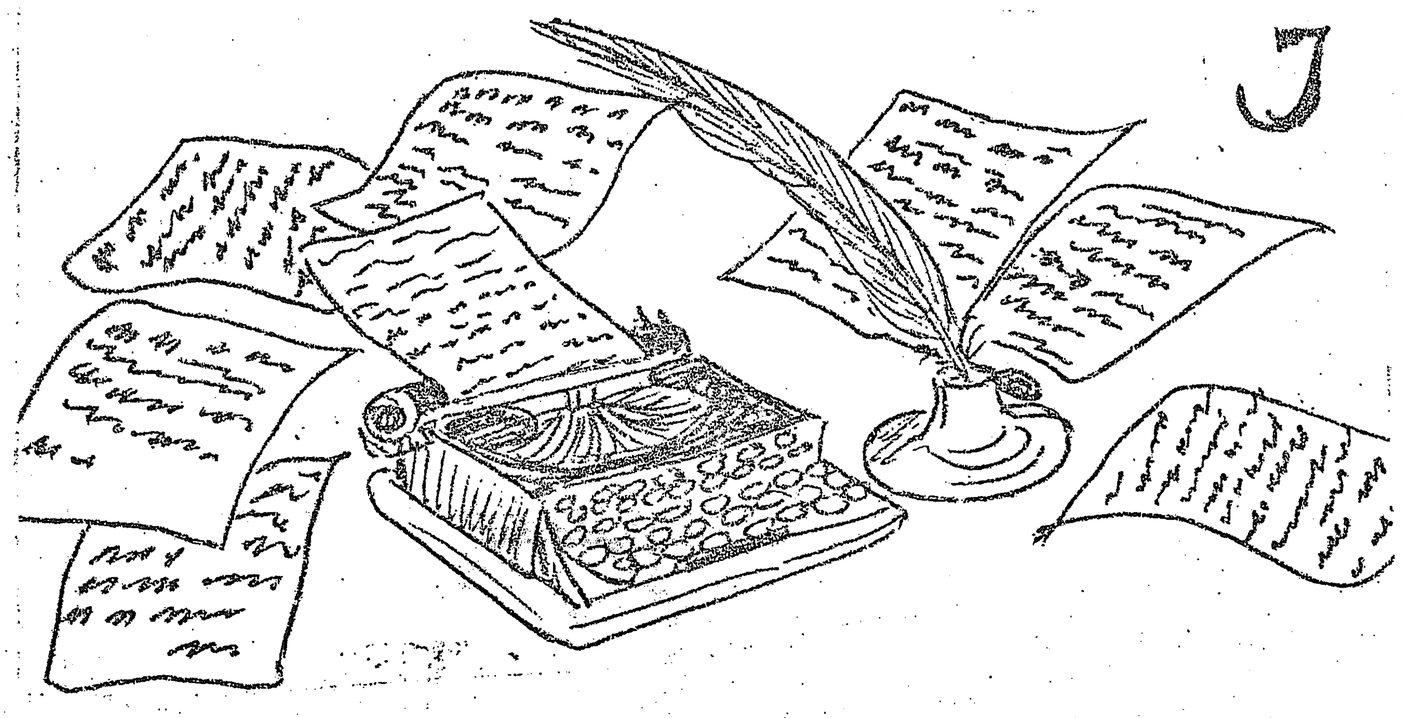

I REDAKSJONEN:

Jenny Johansen, telef. 59615
Albert Olsen
Sigfrid Indregard, telef. 59643
Liv Overvåg telef. 59646

Hallo, hallo, nu er det tid for ny "Austavind,

"A U S T A V I N D E N "s P Å S K E 1982

Siden sist har vi nesten gjort unna vinteren, vi har feira jul med stor og vellykka julefest, vi har hatt møter og sammenkomster av forskjellige slag, men fremfor alt, gammeldans kurs, det var virkelig noget som fikk vinteren til å gå fort, og stive lemmer til å knake i sammenføyningan.
Men la oss for all del ikke glemme vattenet.

Vi var så vitt kommet i gang med å feire jul, så satte det inn med d e n sprengkulda, som resulterte i at vi plutselig og uten varsel , befant oss heilt uten vatten. Du verden, for en tildragelse, alle vassbøtten var kasta, og alle børrtrean var rosemalte, så da våre redningsmenn fra Bjerkelund kom med tankbilen første gang da stilla vi opp med alt fra norgesglass til tørr-klosett, å stå i 20 m.inusgrader å tappe vatten på flasker er ingen spøk, våttan blei fort stive både for kjører og avtaker.
For å bøte på dette blei det innkjøpt plastbøtter og dunker i sånne mengder, at neste gang det var utdeling, så rakk den 6 tonn' store tanken bare til halve bygda. Selvfølgelig blei det henta ny forsyning, og selv om kjørkaran kom halvstive til julefesten, og vel knapt rakk å feire nyttår, så var de like blide, og tru ikke at vassbøtten blei ståannes ute hos dem som ikke var kar om å bære dem inn sjøl.
Elendigheta stod på en 14 dagers tid, og egentlig så hadde vi vel godt av det.

Nu lysna det for hver dag, og vi gler oss til våren, vi har alt hatt et koselig vårtegn, nemlig blide sanitets damer med flått pynta fastelavens ris, Hos oss står det enda i stua og lyser så grønt og fint.

En nesten sny-laus vinter til tross, så gler vi oss til en fin påske, i alle fall så kan vi gå fot-tur, og nyte sola og lyset, og ønske alle vi møter en r i k t i g r i k t i g G o d P å s k e.

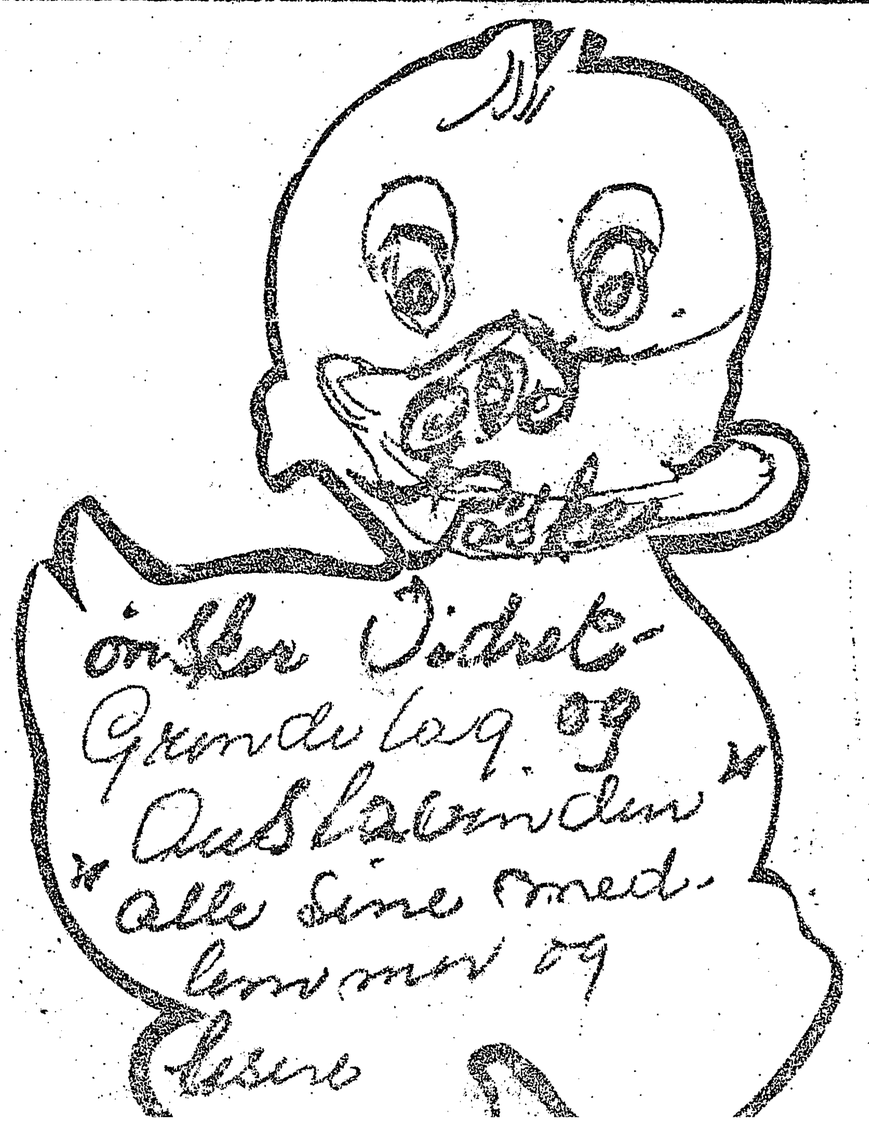

RESULTATER FRA VALGET I GRENDELAGET:

Martin Indregard blei gjenvalgt som formann, da Vidrek Grendelag avholdt årsmøte den 15/11-82. Gunnar Hansen blei valgt til ny nestformann, mens kasserer Jenny Johansen ikke var på valg.
Som sekretær og styremedlemmer blei valgt henholdsvis Gaute Eidissen, Gunvor Nygåed, Karl-Gunnar Bjerkelund og Tore Kongsbakk, begge de først nevnte er nye.

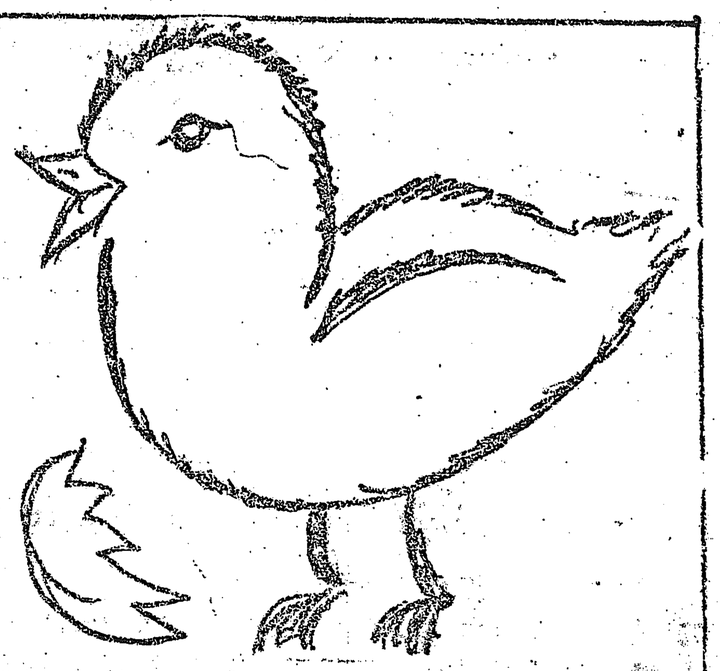

Varamenn til styret:
Olav Håheim,
Inger Thorstensen
og Osvald Eilertsen.

17.mai kommite
Lilly Kongsbakk,
Sigfrid Indregard,
Gaute Eidissen og
Anne-Berit Søfteland.

Svein og Anita Ravn blei også valgt, men da de blir forhindret, har styret foreslått Liv Overvåg og Torstein Olsen.

UNGDOMS GRUPPA

Inger Thorstensen
Karl-Gunnar Bjerkelund
Bjørg Bjerkelund
Tore Kongsbakk
Fred Larsen
Olav Håheim, ny
Anne-Berit Søfteland, ny

HUSSTYRET

Formann: Olga Olsen (Ingebjørg Eilertsen).
Nest formann: Martin Indregard (J.M. Overvåg).
Kasserer: Osvald Eilertsen (Gunnar Hansen).
Sekretær: Inger Thorstensen (Tore Kongsbakk).
Som kommunens representanter blei valgt Harry Johansen / Kåre Bjerkelund.

BARNE GRUPPA

Ingebjørg Eilertsen, Ragnhild Gundersen og Randi Bjerkelund skal ta seg av de aller yngste, og lede mandags skolen.

I styret for "Austavinden" ble Jenny Johansen, Albert Olsen og Sigfrid Indregard gjenvalgt, Mens Liv Overvåg tok jobben etter Fred Larsen som bad om å få slippe på grunn av skolen.

Stein Indregard og Tore Kongsbakk fikk jobben som selvstendig arbeidende journalister for "Austavinden".

Som revisorer blei Olga Olsen og Torbjørn Thorstensen gjenvalgt.

Valgkomiteen skal fortsatt bestå av
Lilly Kongsbakk,
Gerd Bjerkelund
og Jon-Martin Overvåg.

VIDREK GRENDELAG

ÅRSMELDING FRA STYRET 1981

I perioden er det holdt 1 møte med representanter fra skole- og kulturstyret i Narvik, 2 medlemsmøter, 1 fellesmøte med utvalga og 5 styremøter.

Styret har bestått av Martin Indregard (form), Albert Olsen (nestform.), Torill Hansen (sekretær), Jenny Johansen (kasserer) Osvald Eilertsen, Karl Gunnar Bjerkelund og Tore Kongsbakk (styremedl.). Gunvor Nygård (varamedl.) har vært med på to styremøter.

GRENDEHUS/SKOLE

Møtevirksomheten i 1981 ble startet med et møte med form. i skolestyret, form. i kulturstyret og skolesjefen. Fra bygda møtte repr. fra grendelaget, sanitetsforeninga og tilsynsnemda for skolen. Det ble diskutert om skolen skulle overføres til kulturstyret og benyttes som grendehus. Kommunens repr. var interessert i å få huset overdratt til kulturstyret, med grendelaget som viktigste administrator. Vi var ikke uenige i dette, men ville ha klare retningslinjer om hvem som skulle ha det økonomiske ansvaret, og om huset kunne tilbakeføres til skolestyret hvis det skulle bli aktuelt med skole igjen.

Seinere fikk vi et utkast til bruksavtale, som ble diskutert bl.a. på medlemsmøtet 20/3. Der ble det vedtatt at kommunen bør dekke strømutgiftene, unntatt 1000 kr. pr år, som grendelaget kan makte å dekke. Videre mente vi at kommunen bør holde materialer til både inn- og utvendig vedlikehold, mens vi utfører arbeidet på dugnad. Da kan kurser og menighetsarbeid låne skolen gratis. Vi vedtok også at syn er at skolen ikke egner seg til offentlige fester, og at nyting og servering av alkohol ikke skal være tillatt. Valget av våre representanter til husstyret bør skje på vårt årsmøte.

Kulturstyre og formannskap har seinere behandla bruksavtalen, som formannskapet vedtok 7/10. Det innebærer at skolen er grendehus fra 1/10 81. Grendehuset administreres av et styre, med 3 representanter fra grendelaget, 1 fra sanitetsforeninga og 1 fra kommunen.

De endringene i bruksplanen som vi ba om, er bare i liten grad tatt til følge. Kulturstyret godtok ikke alkoholforbud på skolen/grendehuset, men slår fast at huset disponeres "slik husstyrets organer finner det formålstjenlig med hensyn til husets økonomi og de formål huset skal gi plass for.""Ingen må stenges ute på grunn av sitt religiøse eller politiske program, eller av andre grunner som er i strid med toleransens krav."

Kommunen har ikke villet garantere husets økonomiske drift, med unntak av assuransen. I førsteutkastet til avtale foreslo kommunen å dekke materialer til utvendig vedlikehald, men dette ble seinere strøket. Etter konferanser med kultursekretæren har vi fått forståelsen av at vi kan regne med et driftstilskudd på noe over 6.000 kr., i tråd med det som er vanlig for andre grendehus. Når det gjelder vedlikeholdet, må vi sette opp en plan for større arbeider, kostnadsregne denne og søke om særskilt tilskott.

Styret diskuterte 30/10 situasjonen, og vedtok å be våre representanter til husstyret tiltre sine verv, inntil videre, idet vi håper kommunen vil komme med de nødvendige tilskott og bevilgninger til grendehuset. Våre representanter (valgt 14/6) er: Inger Thorstensen ~~(Ingebjørg Overvåg)~~ (Tore Kongsbakk), Osvald Eilertsen (Gunnar Hansen) og Martin Indregard (Jon-Martin Overvåg) (Vararepr. i parentes). Sanitetsforeninga har valgt Olga Olsen (Ingebjørg ~~Øxex~~ Eilertsen). Kommunen har ennå ikke oppnevnt representant.

OPPARBEIDELSE AV LEKEPLASS VED GRENDEHUSET

Grendelaget søkte av fylkets midler til opparbeidelse av lekeplass, og fikk søknaden delvis innvilget, med kr. 20.000. Medlemsmøtet 14/6 vedtok å prioritere midlene til planering og grusing av plassen ved grendehuset, oppsetting av port og gjerde og noen lekeapparater. Etter en del rådslagning med bygartnerens kontor er det nå klart for planeringsarbeidet, hvis været tillater det. Vi håper det skal bli skøyte-muligheter til vinters. Til våren avsluttes arbeidene. Et arbeidsutvalg med Torstein, Jon Martin og Martin forestår arbeidet.

ANDRE SAKER

60 km/t-skiltene er som kjent kommet opp, og vi har søkt om å få utvida fartsbegrensingssonen til sør for Gjerdehaugen og nordover til Rødåssvingen. Vegkontoret har ennå ikke svart.

I vinter ble det brøytet på gårdsveiene til de som er pensjonister, og vi har søkt om bevilgning for neste år også til dette formålet.

På medlemsmøtet i juni ble forhold vedrørende kloakk-løsninger for bygda diskutert. Forskjellige trasévalg ble luftet, noe som skal undersøkes videre med plankontoret i Narvik. (P.g.a. ferier lot det seg ikke gjøre i sommer).

TILSTELNINGER

Av festlige sammenkomster startet vi med juletrefesten, som er blitt en trivelig gjenganger. Det møtte opp mye folk, og vi hadde en koselig etterjulskveld med julesanger rundt treet, nisse, leker og bespisning.

Ungdomsgruppa arrangerte skirenn i år, med både små og store på startstreken. Start og innkomst var på skoleplassen, der det også var avstandsbedømning og andre vanskelige prøver. Etter poengutregninga vanka det raust med diplomer og premier.

Så er vi framme ved 17.maifeiringa, som ble svært så vellykket, fordi været var så strålende. Bord og stoler, fryseboks og kaffelar ble båret ut, og der satt vi og koste oss og nøt sommeren til langt utover kvelden. Vi hadde sekkeløp, tautrekking, dukking etter epler i vannbøtter, og mye mer. Pølser, brus og is gikk unna i mengder. Vi satser på samme vær til neste år.

St.Hansaften ble og behørig feiret, i fjæra ved moloen, etter at dugnadsgjenger hadde gjerdet ute okseflokken og bygd opp ikke mindre enn 3 bål. Vi stekte pølser på spidd. Det var skyet og grått, men nesten ikke regn, og varmen holdt vi enten ved hjelp av kaffe eller siste par ut, eller begge deler.

Høstfesten i oktober ble også en suksess, med leikarring fra Bondeungdomslaget i Narvik som spesialatraksjon. Det kriblet i mange bein når de svingte seg, og inspirasjon til å bli med på gammeldanskurs til vinters skulle ikke mangle.

UNGDOMS/FRITIDSGRUPPA

har hatt et aktivt år. I vår ble det arrangert fredagstreff hver fredag, med bordtennis, kurong og andre spill. I høst er opplegget utvidet, slik at onsdagene er reservert for "mellomgruppa", fra 4. klasse og oppover til 7. Opplegget av disse kveldene står de eldste ungdommene for, med stor suksess.

Gruppa har også starta et samarbeid med Narvik Bibliotek, slik at vi nå har en bokkasse til utlån i bygda.

Foruten skirenn og kurs har denne gruppa også stått i spissen for dugnad på fotballbanen utenfor Gjerdehaugen. Arne H. gravde først ei dreneringsgrøft. Siden stilte vi med 3 traktorer og en masse river, spader og krafser i arbeid. Massen som skulle legges utover plassen var borte på null tid, med så mange hender i sving. Seinere er det blitt kjørt på noe grus, så forholdene for fotball skulle bli bra til sommeren. Vi får kanskje dele bygdefolket i to lag og spille en skikkelig innvielseskamp.

BARNEGRUPPA

har ufortrødent opprettholdt sitt fine arbeid med mandags-skole for de minste . Opplegget har i hovedtrekk fulgt det mønsteret som ble lagt i fjor.

GRUNN- OG PLANUTVALGET

Etter arbeidet med soneplanen har dette utvalget ikke fungert i denne perioden. Hovedårsak til det har vært formannens manglende arbeidskapasitet. Arbeidet i utvalget bør nå tas opp igjen, bl.a. må noe gjøres for å organisere grunneierne og ta vare på rettigheter i fjell og fiskevann på Vidrek.

AUSTAVINDEN

er fortsatt like populær. Omorganiseringa fra sist høst, med egen abonnementsordning for bladet, ser ut til å fungere bra. Den nye trykkemetoden har ført til en fin ansiktsløfting som har økt leseligheten mye. Redaksjonen har gjort et godt arbeid, og bladet blir grundig lest av mottakerne, på Vidrek og på strekninga Lindesnes - Nordkapp, har vi inntrykk av.

KONKLUSJON

Vårt andre driftsår har bekrefta det som det første viste: at grendelaget trengs og er til nytte, som organiserende kraft i grenda, til gagn og hygge for Vidrek-folk. Oppslutninga og interessen for laget og dets tiltak viser dette. Det er derfor all grunn til å styrke lagets arbeid. Bl.a. må vi bevisst gå inn for å fordele oppgavene på så mange som mulig. Ellers er det fare for at de som jobber i styre og utvalg "brenner seg ut" etter hvert.

For å stå sterkere vis-a-vis kommunale myndigheter, og for å hente inspirasjon og erfaringer utafra, har styret vært med på å ta initiativ til en fellekonferanse for grendelaga som de siste par åra har grodd opp i kommunen. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Alt tyder på at slike former for grunnplansorganisering blir sterkere og sterkere, ut fra behov som lokalsamfunnene opplever. Vi ser derfor arbeidet i slike felles-fora som ei viktig sak å delta i.

FRA BYGDEFESTEN!

Det kunne nu vart artig å møtes en kveld, for å få sig en prat og en syngar. Mange er de gangene dette er blitt sagt, men det har nu liksom ikke blitt noe av det. Så har vi jo ei stor strømregning som skal betales hvert kvartal, så noe måtte gjøres for å få penger til den.

Styret i ungdomsgruppa mente de skulle prøve å få i stand noe, og lørdag 13. mars ble det invitert til fest på skolen.

Inngangsbilletten ble satt til kr. 10,- pr. stu og så skulle det selges kaffe, brus, kakes og rundstykker.

Allerede da vi gikk ut av bilen så vi at det måtte vært gjort noe spesielt med lyset i gym.salen, for de vanlige lysrørene i taket kunne umulig fremstille et sånt koselig lysskjær gjennom vinduene.

Da vi kom inn så vi at basketball-kurvene var omgjort til lamper. De var trukket med orange krepp-papir, og så var det festet et lyspunkt i hver kurv

Det var satt ut bord langs langveggene, og bordene var pynta med levende lys og einerbuketter. Øverst i salen stod 2 bord med kopper og fat, kaffekanner, bløtkake og andre kaker, vafler og rundstykker.
Da vi tropped opp, var en god del av bygdas folk samlet, og flere kom til etter hvert. Tilsammen ble vi femogførti personer.
Til musikk hadde vi stereoanlegg med mange kassetter for enhver smak. Mange hadde, som en naturlig følge av gammeldansfirset en skikkelig sving på gammeldansen.
Golvet i gym.salen ble flittig benyttet hele kvelden. En stund utpå fikk vi utdelt et hefte med sanger, og Anne Berit og Karl Gunnar satte prikken over i'en med sitt gitar og trekkspill. Håper vi får høre dem oftere, for de lekte seg så lett gjennom melodiene. Verre var det for oss som skulle få tunga til å slå rett. Bare prøv å syng følgende:
Når tett i kappen knappen knappes, kappes sne og slud
og når på klappjakt taktklapp klappes, knoller lumske stud
Når fjellprisaren Fredrik fryser, friser frøens far:
„Fra krasse knivers kirke kun vår kriseknoll bevar.
Syng dette med melodi av museriva, og 3 vers til av samme sorten. Det var Bjørg og Erlend

som hadde funnet fram sangene, og det var bare en som var som vanlig. De and var forandret og sammensatt til det mest ugjenkjennelige, men vi sang nu med så go det lot sig gjøre.

De som tok sig dansepause, satt ved bordene og pratet og drakk kaffe med noga attåt, for de som hadde det med.

Godt humør hadde ingen glemt. Maten som ble solgt, smakte fortreffelig, og det var rikelig av den.

I det store og hele hadde vi en kjempefin kveld, og vi håper det blir mange flere fra over. Da klokka var 02.30, ble siste dans ut. Overskuddet fra denne ene festen viste sig å bli vel 1000,- kr, og det skulle kje litt på strømkonten. En STOR TAKK til de so tok initiativet til festen, og (alt) arbeidet som fulgt med. Nu håper vi at noen vil stille opp og påt sig arbeidet med neste fest?, for dette ga mer smak, og sist men ikke minst, penger i kass

Hilsen Torid og Gunnar

«TRAGEDIE»
I
PÅSKEFJELLET

Hendelsen som det her skal fortelles om ligger sikkert mere enn förti år tilbake i tiden, men det skjer enda at den rir meg som en mare i nattesövnen.

Utfarten, eller oppfarten om du vil til Virakfjellet var nok större i påsken enn det er idag, og en prövde gjerne å ha morgenen med seg.

Skulle du ha æra så noenlunde i behold burde du helst være kommet til Skoglundhytta i halv eleve tiden. Her ble likesom det förste mötestedet enten du hadde slitt deg opp Kråbakken, Svinåsen eller Himmelhågveien.

Og der i hyttedöra stod han denne Virakfjellets pioner og tok imot disse sveite "ungdomsbandene". I overskjortarmene, nybarbert og med en "russ" under barten mötte han oss. Sjöl hadde han allerede en frisk spurt bak seg mens föret var skarpt og godt på morgenkvisten. Mot hytteveggen stod skiene og staven. Hans Skoglund brukte bare en stav, men den var til gjengjeld både lang og solid. Den nyttet han både til frem - drift og til å bremse med i de verste bakkene.

Hytta ble etter hvert fyllt til trengsel, og kjelen rakk knapt nokk til en runde. Snytunge beksömsko etterlot snart prektige dammer på gulvet. Du kunne nesten flöyte tran- og tjærelynna som rann fra de nysmurte skoene. Å nei det var nå ikke bare hygge med slike besök. Det kunne vel være fristende å stenge döra i god tid "å ikke være heime", men en slik tanke tror jeg var ukjent for han Skoglund. Han stod iallefall der i hyttedöra påske etter påske.

Men ferden skulle gå videre og bölingentytte etter hvert ut Neste mål var for de fleste Andreashytta og Jollvatenbakken, men noen hadde jo både Jo Larsa skaret og andre fjerntliggende mål i sikte.

Denne påsken som jeg her minrer om tok jeg og bror min en mer vestlig rute. Ettersom jeg var eldst og störst bar jeg sekken med vår felles matforsyning og han måtte derfor fölge meg enten han likte det eller ikke. Det var ufred i landet og nermest for barkebrödstider å regne så utrustngen var nok ikke större enn höyst nödvendig.

Dagen var solblank og fin. Vi hadde lagt de verste Hammar-kneikene bak oss og skuet bortover mot Sokkertoppen og Rö - fjellet. Det var likeens dengang som nå, for dem som kommer så så langt, at her kjenner du likesom at overmotet strömmer gjennem deg. Fjellet ligger der hvitt og uberört, bare vær så god og forsyn deg. Du setter solhylle og speider, er du heldig oppdager du löyper i det fjerne med små prikker i enden som drar disse stripene lengere og lengere.

Det var kanskje dette för nevnte overmotet som var skyld i at jeg fortsatt minnes denne dagen, om ikke med udelt glede.

Föret var ypperlig, men skiftet noe mellem skare og laus - sny. I en frisk unnakjöring ble en slik hardslipt skareflekk for mye for meg. Skiene skvatt unna, og for å bruke godt gammelt Viraksprå så datt jeg på ræv, og seilte videre på forannevnte legemsparti. Homp i domp bar det ned gjennem bakken, over issvuller og annen elendighet til det endte med den vanlige dåpen i laussnyen.

Nå ja hendelsen var jo ikke noe uvanlig så da jeg ble klar over at ingenting var brukket var det bare å samle seg for videre ferd - trodde jeg.

Plutselig kjentes det så kadt der bak hvor hompingen ned gjennem bakken virkelig hadde varmet opp. Vottene av i en fart og en febrilsk befölling der bak. Mistanken ble til visshet og tragedien et faktum. En vinkel flerre på ti ganger tyve cm. kunne med letthet lokaliseres.

Selv om nikkersboksa var av förkrigskvalitet så var denne medfarten blitt for mye for den tynnslitte boksebaken. Broderen som ble tilkalt med höy röst kunne bare bekrefte mine verste antakelser. Förstehjelpsutstyr var det vel heller skralt med, en sikkerhetsnål stoppet nå iallefall den verste flagringen. - Men å möte folk måtte ikke skje. Det föltes som om den lysegråe ullundeboksa lyste i kapp med sola.

Noe grim i hu ruslet vi videre, det å ikke skulle kunne blande seg med andre folk resten av dagen tok nå likesom bort noe av gleden ved turen. Det er jo altid stas å treffe kjent - folk på fjellet.

Bekymringen for å ikke skulle få være sammen med andre folk kunne jeg i midlertid ha spart meg for nå var det at det virkelig tok til å skje saker og ting.

Da vi kom rundt ei högd stod vi nesten ansikt til ansikt med en flokk ungdommer. På avskjærende kurs kom de i god fart ned gjennem ei li som ville gjöre et möte uungåelig. Avstanden var ikke större en at vi drog kjensel på de fleste. Det var ei blanding av Salt-vikinger og Nar-vikinger, barske karer og fagre möyer anfört av han Bjarne I. - Under andre forhold et storveies möte, men idag det verste som kunne hende meg. Boksebaken brann som varme. Karene kunne enda gå ann, men möyene, nei det var ikke til å hålde ut. Til overmål så var det blandt dem ei som stod min hug og hjerte nær. Selv om jeg enda ikke hadde tort å holde meg fremåt så var ho i tankene mine både titt og ofte. - Du sæle ungdomstid.- At ho skulle få sjå meg i min fornedrelige tilstand det skulle ikke skje. Da måtte heller fjellene falle over meg å skjule min elendighet.

Men nei de stod der like stött både Röfjellet og Rån - tinden, mine inderlige önsker til tross. Noe slags flukt kunne ikke komme på tale, det ville være å bryte med en hver form for folkeskikk og for det andre ville det være å måtte snu den virkelige gale enden til. Skrekk og gru. Men som ord- taket sier: Når nöden er störst er hjelpen nermest.

Plutselig rant en gammel villmarkhistorie meg i tankene. Jeg husket å ha hört at nårbjörnen i gamle dager ble an - grepet av buhunder så slengte den baken i marka for å iallefall ha denne enden dekket.

En avberrabb bare et par stavtak unna ble redningen for meg. Jeg slengte meg ned og satte meg så godt tilrette som situasjonen tillot det. Men det var i siste liten for nå var de rundt meg på alle kanter. Godag, godag. Signe möte. God påske og takk i lige måde. Brune og smilende fjes over alt. Ja var de ikke foresten ekstra smilende? Nei det lot seg ikke gjöre, de kunne ikke ha sett noe.

Jeg skottet i smug på henne, du skulle bare ha visst. Det ble pratet og vitset, men mitt bidrag var nok en smule tvungent. Tankene tummlet alerede med den videre utvikling, jeg kunne jo ikke bli sittende her i all evighet. Noen stod allerede og hang på stavene og ville videre.

Om ikke annet så var det iallefall min dag når det gjalt påfunn. Jeg smöyde av meg ryggsekken og tok til å reime den den opp. Som svar på spörrende blikk sa jeg at vi akurat hadde gått og snakket om å ta oss en skive, så det kunne jo passe bra når jeg så likevel satt her!

Bror min fattet nok situasjonen for han sa ikke noe. Vi hadde jo faktisk nettopp spist. Å nei da, dere skal ikke vente på oss. Bare kjör foran så mötes vi med Jollvatnet.

Men de som ikke kom til Jollvatnet det var vi. Så snart de andre var ute av syne var vi på unnakjöringa, nå ville jeg heim. Det hadde gått bra denne gangen, men jeg skulle ikke utfordre skjebnen. Dagen var iallefall spolert.

Takket være en sprukket boksebak, og ungdommelig blyghet.

Hvordan det siden ble med ho, - nei se det tier denne historien om.

A.O.

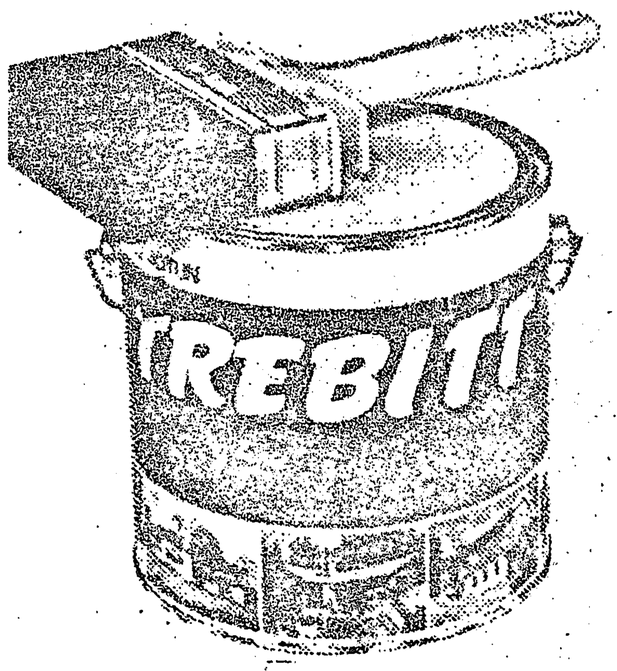

Er föret skralt og du trenger gli
vi förer alt til smöring av ski.

J. Ronald's

Telefon 41080

Kjöper du nå både gjödsel og frö
så slipper du senere å stå i kö.

ARNØY & CO

Telefon 42281.

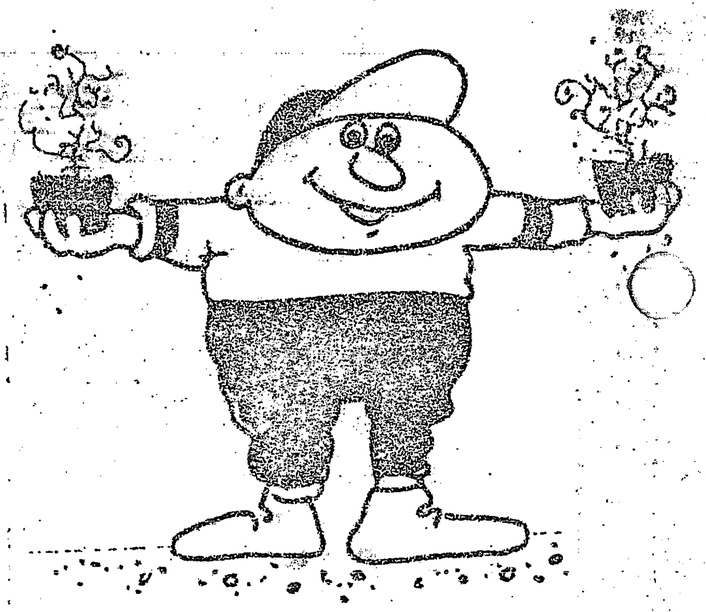

Har du först tatt turen til byen
kanskje vi kan by deg noe til påskemenyen.

KOLFLAATH

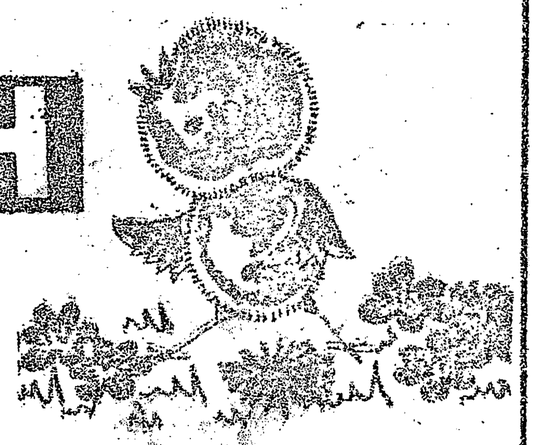

Telefon 41074

Snart er det slutt på trengsel og kvaler,
til påske flytter vi inn i nye lokaler.

HÅKVIK HÅRSENTER

Innehavere

Anne-Britt Sætherskar
Ranveig Megård

Telefon
59265

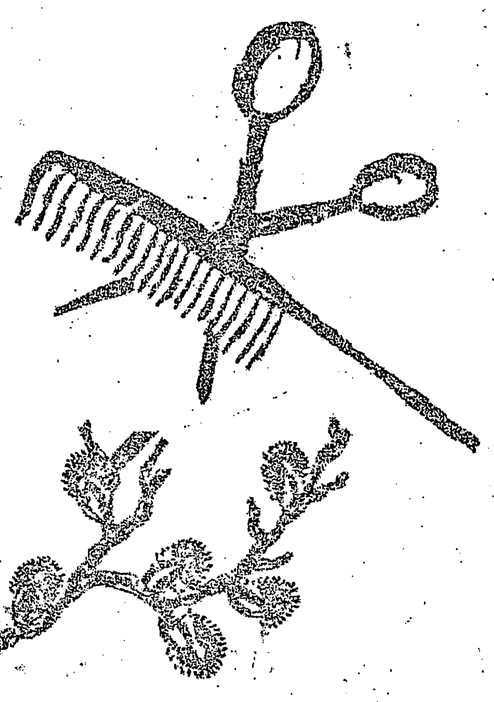

NOREGS UNGDOMSLAG

BUL NARVIK

MINNEDIPLOM

for
Spreke
Vi rakfolk

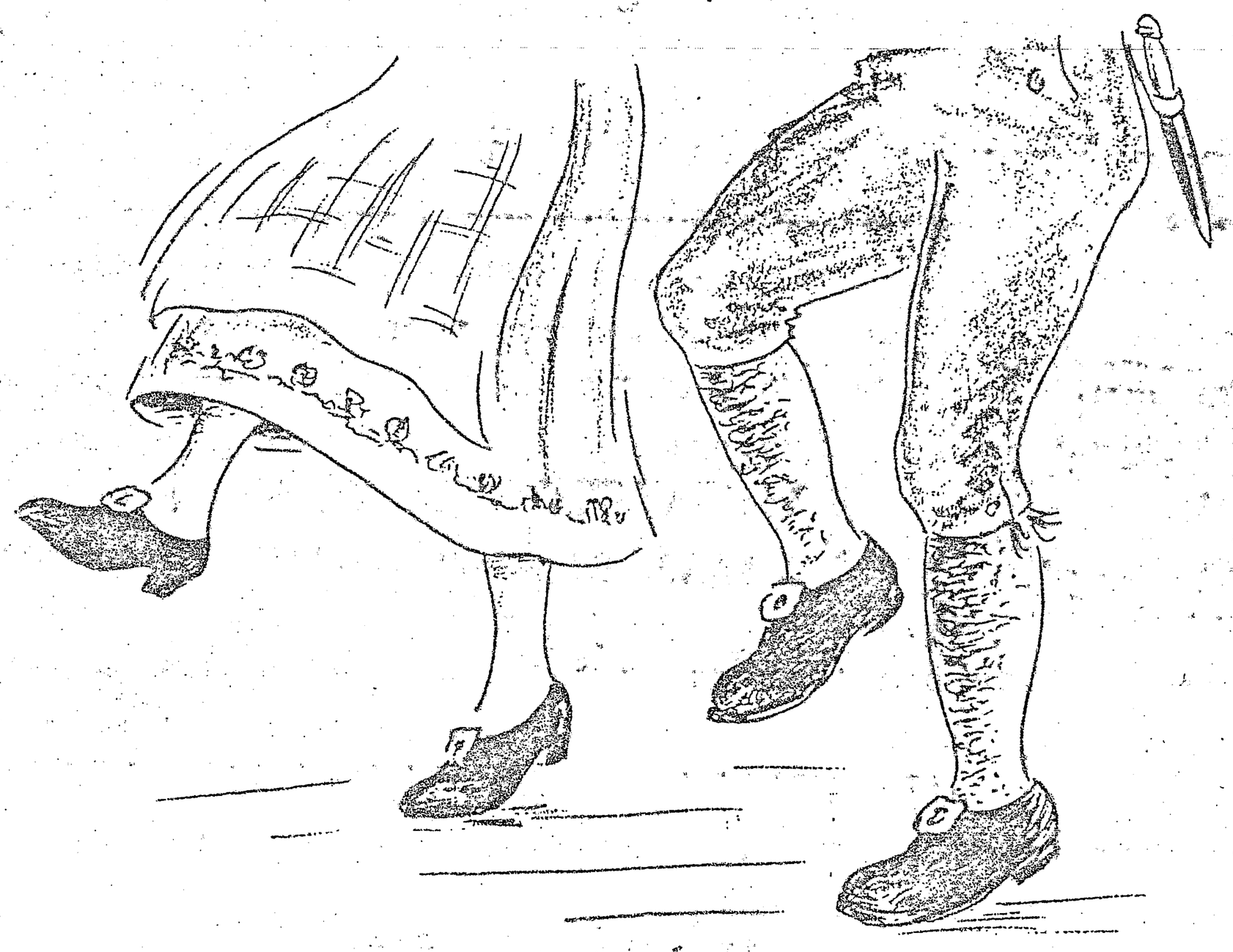

for deltakelse i begynnerkurs i leik og folkedans.

Med hilsen

Karin Schaneke. A. Schaneke

1982

Den 13. januar starta en koselig flokk bygdefolk på gammeldanskurs i gymnastikksalen. Noen var velskolert i faget som ungdom, men kunnskapene hadde nok visna med åran.
Vi har jo alle beholdt de samme føttern som vi blei fødd med, og har greid oss godt med dem, men no ville de just så ikkje lystre heilt. Vansker med å tilpasse seg partnerens apostler, kunne nok forekomme, merkelig nok minst for de som ikkje hadde meir i hop enn dansen, etter det en kunne høre i hvert fall. Ja, ja, alle kan ha sine vansker på nye territorium.

Første kurskvelden var ikke omme før vi var godt i draget med bestefarvalsen, og den var jo tilskreven flere av deltakerne.

Men kæm såg ikkje glimtet i auan hos han Albert da reinlendaren kom. Ungdomsminnan fra huset datt på han, svikten i knean blei så elegant, - han glømte visstnok at han ikkje hadde ungdomskrafta og rette seg opp igjen med. Så velsigna at ho Olga er den ungdomslige og taktfaste som ho er, gjør det beste ut av alt.
Etter som farta økte, forstod vi at resultatet blei nok høgst med lavest hælhøgde, så Jerrikoluggan, gym.sokkan, heimbottenlæstan og gullbroderte ballettsko blei å sjå.
Ingen kunne tenke ana enn at han Torbjørn hadde nyanskaffa seg danseskoan for anledninga, - men så hadde han patruljert mil etter mil med dem, fortælte han. Ja, han kan spare mykje med å ikkje være så grovslettn med forklean slåk som skoprisan e no tel dags. De som har fått lært han Gaute litt å kjenne, veit vel han har mangt og mykje å vise oss naboan.
En ting har han allerede åpenbart, - han er skapt for å galloppere. Heriblant er det nøttelaust før nåkken å lægge opp til duell med han, selv om det skulle by seg å få hjælp med å forlenge føttern. Og han Osvald, ja, som e så plaga å bli trødd på tern. Den dagen han bytta ut verneskoen med de beste han eide, da blei vi instruert i reinlender med turer. Han løfta jo sin dame så elegant til værs, men nedkomsten blei alt anna enn elegant, - i sin helhet på littetåa med den største liktorna. Vi som kjenne ho Ingebjørg veit jo at kvært kilo e av den trauste typen, særlig de overflødige. Sia den kvelden var ikkje han Osvald ute av verneskoen.

8 onsdager gikk så fort, og plutselig var kurset gjort.
Heile 4 slags reinlender, 4 polka, vals av fleire slag, gallopp og mange fleire fikk vi lært. No e det bærre å holde jernet varmt mens det e gjødd.

Det er vel mulig læreran våres ikke gav toppkarakterer for alle utførelsan, men det festlige kaffebordet avskjedskvelden fant de ikkje et lyte på. Om interessen i gåran e førskjellig, så møtes alle i matfatan. Allé kjærringan hadde laga det beste de kunne og blei hjærtelig takka før det av sjæfen pærsånligen i sin preken. Han sa seg glad før at ingen hadde brokke føtter eller viste tegn til å være blitt gravid, - sådanne arbeidsuhell hadde inntruffe forrige kurs. Vi fikk alle utdelt diplomer for trofast medvirkning til at de hadde fått holde kurset.
Men det var just ikke bærre fra Helge's munn det blei sagt måkken takkens og lovens ord. Sigfrid retta sin respektable takk til Helge Bjerkelund som hadde vært hennes partner fra første til siste kurstime, og det førtjænte han karakteren særdeles godt før.
Det hørtes ikkje ut som nån av de meire tilårskomne menn av forsamlinga hadde sett det lekt som I4-åring å gjøre det samme. Som punktum på finalen overrakk Torill en skinnende takksigelse til instruktøran.

Vi kunne vel greid å lære enda fleire danser, men det e jo ikkje om å gjøre å pløye ijønna så stort et antall. Kunsten meine vi e å holde takt etter tone og ikkje bøks avgårde. Det e i hvært fall ikkje nån anner plassa vi har hørt at I4 og 70-åringan dansa i hop - et verkelig praktpar som får alles honnør.
Om svettn rann som Åa i blant og gångsperra kleip i låran, ser vi tilbake på noen hyggelige kveldstimer på skolen i gammeldansens tagn.

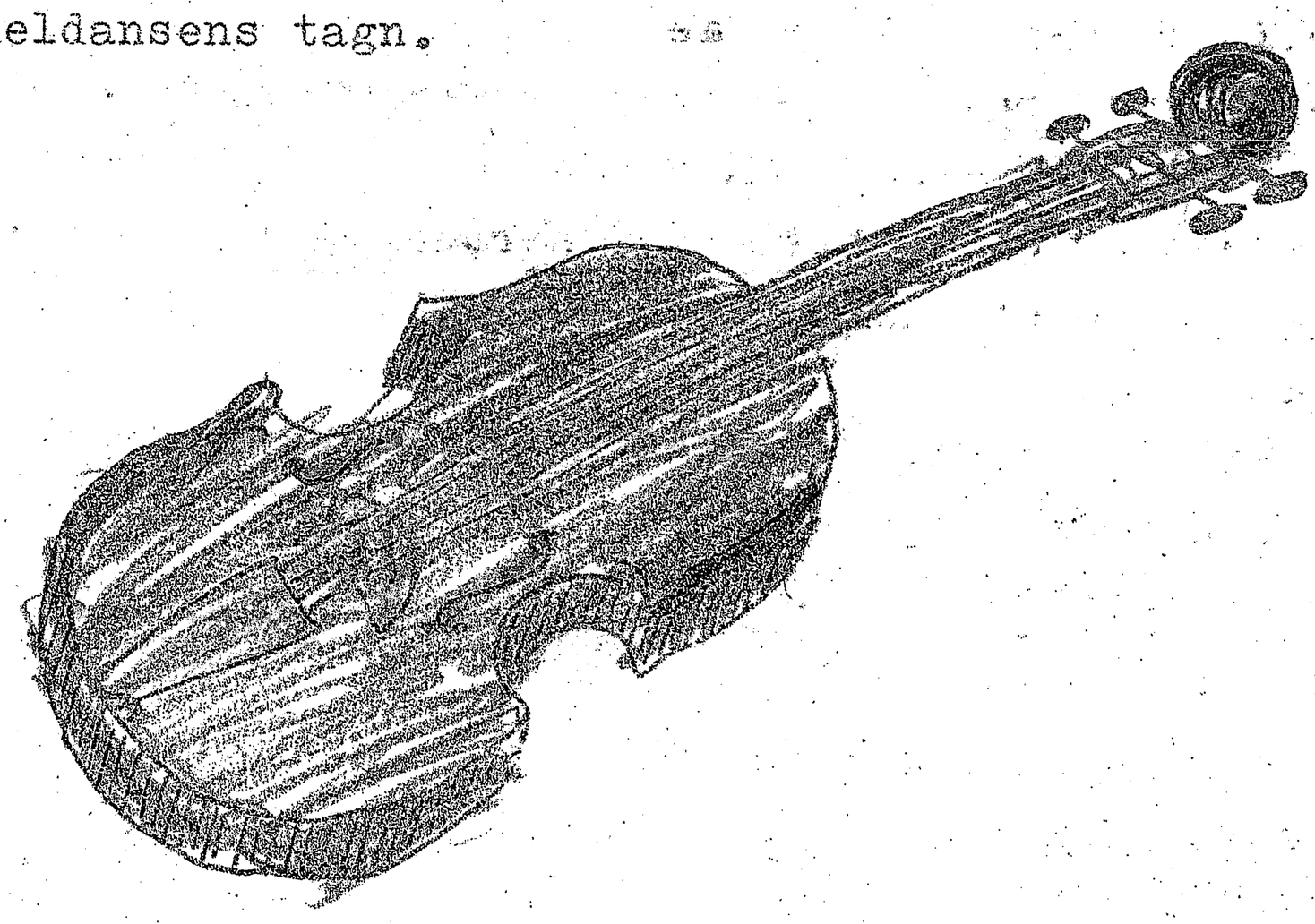

Neste nr. av "Austavinden" skal vere klart til St.Hans, så alle innlegg må vi ha inne til 15 juni.

Fra dette nr. starta egen ungdomsside, der håper vi på kjempe opp-slutning. Vinner av navnekonkuransn til sida, får en liten premie.

Vi takker dem som har tatt seg tid til å skrive til oss, og vi venter stadig på små og store brev.

Det kom inn kun tre løysninger på Jule-kryss, en var feil, så premielista er grei den.
Vi gratulerer S T U R E Å N E S og T E R J E O L S N,
og takker dem for at de er så inntresert i "Austavinden", at de tar seg tid til å senne inn løysninga.
Kjell gjør en kjempejobb med denne kryssorden i hvert eneste nr. så la oss få litt konkuranse om premiene.

Så minner vi om kontingenten for 1982,-
Det er fortsatt kr. 20-pr.år ,+ kr. 10 i porto.
Medlems kontingenten er kr. 10- pr. person.

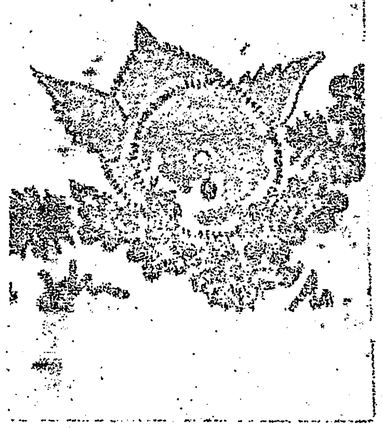

Ho Inger Nyborg har igjen stått oss bi med forside, og noen enkle små tegninger til bladet.

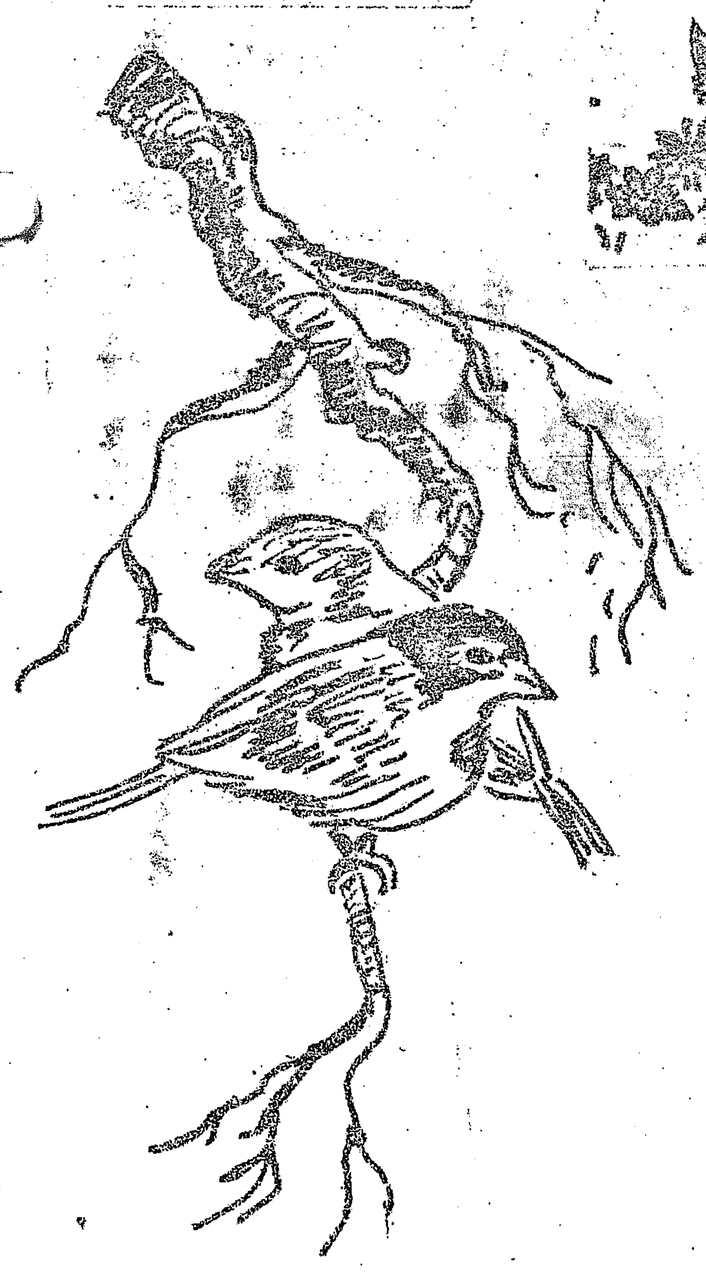

Ord til ettertanke

Sitat:

Du skal ikke tåle så inderlig vel
den urett som blir din neste til del.

50 år.

Den 5. januar hadde Virak sanitetsforening 50 årsjubileum.

Foreninga ble stiftet på Gjerhaugen 5. januar 1932 med Karen Eidissen som første formann.

Av de gjenlevende medlemmene som startet foreninga er 6 fraflyttet. De ble alle innbudt til jubileet. Gunhild Kristoffersen var den av dem som var tilstede på Vidrek på jubileumsdagen. Alle nåværende aktive medlemmer med ektemaker var innbudt. Passive medlemmer og alle på Vidrek som var over 70 år fikk skriftlig innbydelse. Ellers av innbudte var Sigrid Sellæg fra Bodø, formann i kretsstyret. Dessuten Christiane Braseth fra Håkvik som er kretsstyremedlem.

Været var surt med mye kulde, så det ble for kaldt å være på skolen. Derfor tilbød Sigfrid Indregard og Lilly Kongsbakk seg til at jubileet kunne feires i deres hjem. Det ble servert rømmegrøt ved langbord hos Sigfrid Indregard og etterpå kaffe og kaker hos Lilly Kongsbakk.

20 stk. var tilstede på jubileumsmøtet. Det ble lest opp prolog for dagen, og formannen i foreninga, Olga Olsen, ga et referat over de viktigste saker foreninga har arbeidet for i løpet av de 50 årene den har vært i virke.

Sigrid Sellæg gratulerte foreninga med jubileet, og fortalte at hun hadde vært i arkivet og funnet at Virak sanitetsforening var ei lita men aktiv forening som hadde arbeidet godt i alle år. Hun nevnte blant annet grønnsakkurset med planting og tilberedning av grønnsaker foreninga arrangerte for noen år tilbake. Hun håpet foreninga fortsatt ville arbeide godt.

Det kom også mange gaver og telegrammer til jubileet.

Festmøtet ble avsluttet ved kaffebordet med allsang og opplesning.

Sigrid Sellæg takket til slutt for innbydelsen til jubileet og ønsket foreninga lykke til videre.

Marit.

P R O L O G
til
Virak Sanitetsforening sitt 5o- årsjubileum 5. januar 1982

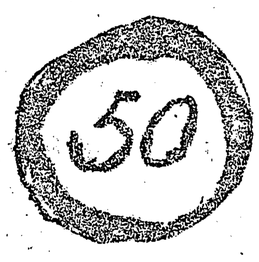

Velkommen hit til dette lag rett alle saman ver!
Nå feirer vi vår store dag,
og minner av så mange slag dreg fram i hugen her.

Sant fyller laget femti år, ja, tida har gått fort.
Oppgåver etter kvart vi får.
Vi strevar trutt-frå haust til vår-og noka blir då gjort.

I dag vår hyllest går til dei, som dette fikk på gång.
Dei bauta fram og viste vei.
I deira munn var aldri nei,-når nokon hj elpa trong.

Den første tid dei nære krav dr lett i tanken finn,
-dei sjuke måtte ut på hav-
Ei sjukebåre tryggleik gav,-når nokon blei lagd inn.

Fontene måtte skolen ha. Den saka var eit funn.
Og snart så kunne ausa dra
sin kos,-og ungene fekk ta reint vatn i sin munn.

Litt seinare fall tanken på det strevet som det gav,-
å bere kopp og kar å gå
til ungdomshuset for å få ei hyggestund der av.

Så fyltes skap med litt av kvart,-ein kopp i ny og ne.
Tilslutt såg alle nokså klart,
at det ville vore rart om vi har vanta det.

Og snart kom også bord, og stol, for folk å sitje på,
så fest på skolen kvar ei jol
du kunne tå med største tol,- for sitja fekk du då.

Ei tid så dreiv vi også bad, men no er det forbi,
for vassverket oss gjorde glad,-
og det blei dusj, i rekke rad,- vi kunne ta oss fri.

Tuberkolosen vekke var, men kreften aukar fort.
Så nå må alle lag stå klar,-
og yta sitt, til dess vi har fått denne fienden bort.

Og gikta du,- ho tar rett fatt hos både lærd og leg.
Det verker både dag og natt,-
Dei kjenner seg rett arm og matt, og søvnen frå dei dreg.

Ja, livet det blir heilt om snutt, for dei som gikta får.
Og derfor må vi onne trutt,-
og vone at all gikt tar slutt,- før neste femti år!

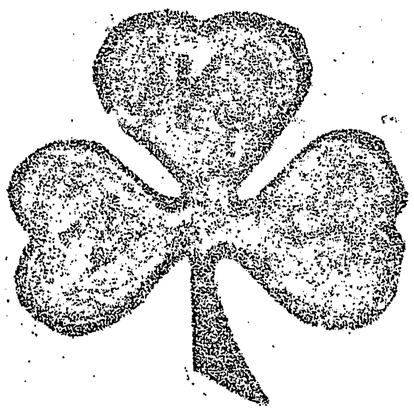

Gammalt frå Virek av Andreas Indregard.

Over Veggefjorden med kvalen til fylgje.

Ein vår skulle far ein tur til Bogen. Kva ærend han hadde, minnest eg ikkje. Han skulle ro på småbåten, og eg fekk vere med. Truleg var eg i 8 -9 års alderen den gongen. Vi tok på tur etter middag og kom vel til Bogen i nontida. Det var i Lendvika vi var, hos mor sitt skyldfolk og hos Margrete Pettersen. Eg minnest dei ville vi skulle vere over til andre dagen, men far hadde nok mykje arbeid heime, så vi gav oss på heimveg seint om kvelden. Vi hadde godt om klede med, og far laga til i skoten, så eg kunne få sove når eg blei trøytt. Men eg var ikkje svevnug, og la meg ikkje. Vi rodde nå utetter Bogen til vi var på høgd med Forratangen. Det var lett vestavind på fjorden, så herifrå kunne vi sigle for rom vind til Virek.

Midt for Forratangen ligg ein liten holme eit stykke frå land, og der minnest eg vi la fram og tok inn barlaststein. Så sette far seglet opp, og båten dansa og leika seg fram av seg sjølv. Far sat og styrde, og eg låg og tykte det gjekk fint. Det var linn og lys vårnatt og vakkert ver.

Men vi var ikkje komne langt før vi fekk fylgje. Ein heil hop med store, svære kvalar samla seg om båten og fylgde med. Mest støtt gjekk det ein på kvar side av båten, så nær at ein kunne nå dei med åra mest. Samstundes gjekk ein tett føre, og bakom kom ein sigande innpå med litt større fart enn båten hadde. Når denne karen så var midt under båten, snudde han alltid buken opp, og strauk så tett opp under båten at det var berre tommar som skilde. Og straks han var framom, kom ein ny fram bakfrå og gjorde nett like eins.

Eg låg bak i skoten og såg på desse "kjempefiskane" når dei vende den lyse buken opp, så det blei kvitt under heile båten og vidare utover. Serleg totte eg den svære sporen var morosam. Når det eit lite bel ikkje var kval under båten, hugsar eg at eg sa til far, at nå måtte det ha kome ein til snart. Og det var ikkje lenge å bia på det heller. Eg hadde ikkje tanke om at dette kunne vere farleg. Far sa ingenting, og eg var trygg når eg hadde han i nærleiken. Men far visste jo vel om at dette var farleg fylgje. Han sa ikkje noko om det, før etter at vi var komne over fjorden, -han ville ikkje skræme meg. Han fortalde sia at han mange gonger ottast for at kvalen skulle køvra borti båten og velte han. Han tenkte å ta ein barlaststein og kaste i kvalen før å skræme han unna, men våga ikkje. Kanskje kunne kvalen leggje til å slå, og dåhadde det visseleg vore ute med oss.

Nå gjekk det på dette viset heile fjorden over. Kvalen akta seg vel så han ikkje kom botti båten, i allfall merka vi ikkje at han nokon gomg rørde kjølen. Far styrde nå tvert over, -beint mot Risøya der mælen stikk lengst ut. Og så nådde vi til slutt lysbotnen, der kvalen ikkje kunne fylgje med lenger. Alle kvalane gjorde

då heilt om og sette kosen beint bøtetter fjorden att. Og nå blei vi vitne til eit underleg skodespel. Medan kvalane heile fjorden over hadde bore seg "pent åt", fylgd båten i roleg sig, sette dei nå med eitt slag farten opp. Nett som i villaste raseri tok dei til å springa sjølaust til vers. Heile dei veldige kroppane kom kilande opp or havet i vilt jag, så dei ein augneblink var høgt over vassflata, til dei i neste augneblinken druste ned i sjøen att med sjog og brott, så skomspruten stod vidt til alle sider. Slik dreiv dei på så lenge vi kunne sjå dei. Då først gjekk det opp for meg og , at det nok var eit skræmeleg fylgje vi hadde hatt, og at vi kunne vere glade over å ha sloppe frå desse "kjempefiskane".

Eg kan minnest at eg var hos onkel Johan etterpå og fortalte nøgje om korleis kvalen var på skap.

To små lommevers.

Nu snart er vinteren på hell,
og takk og pris skal han have.
Han synes sikkert at han er sprell,
og flire når vi må bale,
mot Sjomvindsrokk og bister vind,
som vil oss mangen gang fortære.

Men tapar blir han sjölsagt tilsist,
når våren sakte kjem smygan,
og sönnavinden varsomt stryk
en gammel krok på kinnen.
Når sola varmer kropp og sjel,
og lauvet sprett og gauken gel.
Takk for det store under.

GOD PÅSKEHELG ÖNSKES ALLE

"AUSTAVINDENS" LESERE.

Karine.

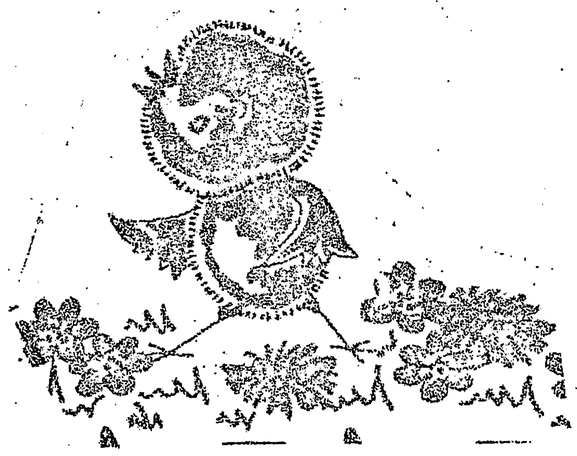

Naturstudier - mannsmåned og vårdager.
- uredigert dagbokstanker. - Midt i mai.

Nei, nå begynner en å bli:
a. - "vårbesøk" (bit)
b. - Sjokk - skrumt på morgenkvisten
c. - vettskrumt midt på lyse dagen.

Klokka 4 i morges våkna jeg temmelig ubehagelig av den kjente "skrattingen". Sjøna i "tuntreet"! - Jeg fri ut på badet og gjennom vinduet så jeg ho i halvmørket. Ho sæmfa ace "ibagune". Den skjønner jo hvoiklen. - Men det framtidige mabo-skapet var jeg lite lysten på. Jeg fant derfor jeg et gammelt ukeblad fra papukeiden - med bilde av Liz Taylors barnfagre ansikt. Jeg tente opp vinduet, - innrøk samme utgangspunkt som en avansert dishoskanter. Ut fra de "Taylorsk-e tyngdepunkter" - og traff gjorde jeg, - ingen tvil om det! - Din 100% blinken, - den lårn og det flaktet, - ja, det kosfint jeg unda av - langt ut på dagen. Og nå er jeg at det mest aktive av "utskjønnet" - henger i gjen på to avrivene gjenn + mann svaul/kvile fjær. Ho kir ikke komme tilbake te det galgentreet, - Sjøna, altså.

Så sitter jeg med mørekaffen og nyten utsikten. Fra kommen begge "småkatt-gleintan" hennes Anne Berit. Den minste først - (modigste) og den største rest. De var ikke uvel-komne i huset under glavatteppet, - det

Og de for som et kanonskudd nedover bygderetning hjem. – Følte meg ikke helt tryggpå at "Pussi" har satt – eller fått den feiende og hele (eller omvendt) sammen. Dufor har jeg flere ganger forlatt bortimot gynekologisk undersøkelse. Foreløpig setter jeg min lit til Sedats beliggenhet – langt fra EG. og til Sørlites deo – 5 mg. – Vi har fastslått familie/og planleggingsdagen. "Pussi" har bare såvidt beg. å forstå dette med å bli voksen og bo-fø seg selv. For mon dagen siden lå den første ½ årsgamle – og skipsrone mæsingen efter dåra da jeg skulle på jobb om morgenen. "Pussi" hadde ikke klart å vente på "skift", naturen hadde gått over opptøbelen. Bare et par pelshår og en liten blest flekk var igjen. "Sammelconjten" her sitt alb. område fra "Sentrum" – til vestlig grense, ved Torill og Gunnar på "Moshåfjøgda" i vest, – og østlig grense ved Romma og Skuning. Ved personlig fremmøte hos sistnevnte – fikk jeg beskeden at nedkomst er like rundt nova. Sæpeskin stå klar, – så nå bli det bare å studere forge, labber, hodeform osv. når avkommet sin dagens lys. Skaffaro bidrag – syter, – det blir nok mange timer å mette!

Siste om dagen så jeg to store fugler i kuddinga. Svaner – eller Storker, – jeg vet det? De satt i nødslagning på Sommerfjøsbeggel. Like eller gjorde de en stor rende over hjørne, – over Gjerdhaugen og ned die Skoghågen, (oi-oi) – videre opp lei Sølgi- og Smiehågen. Der var det <u>viel teppe-bøsting</u> fra begge aetanene for å skremme de [illegible]

a jeg kom tilbake

Som de fleste vet – så er jeg dårlig – og jeg har ikke kikket. Så da Storfuglene pilot, kjelleruvinne på Bekkevollen – møter jeg Konkahden. Synes det er «trasig» om de må forlate bygda med ufullført sal, – så hvis noen er de i ajen: – hils fra meg å si at de skal få «byggelåne», dvs. materialer som takspenn, glava, funipanne – og parkettbord betta + applikasjonsavgifter i mind 2 år.

Vidre blir jeg lettere skremt på middag der jeg vaknet under sofaen på vestvegg. Og du lå et «minnemannspåkelse» Steindal, – min dag – likevel, – for akkurat under du på veggen hadde Storfamilien sin svare bolighete. – Tenk om hele Sletta har vaerat invasjon lei Sommerun – i og med denne under sofaen.

Må virkt rische meg med elektrisk Stuhle Storsagne i en viss periode mai – juni. —

Vårdegn, jo – det skal vere sikkert. Fant en fiæpose anno 1980 hvor en spire «grønn» trengte seg ut mellom kjørnet og linoleum på fiæpoen. Nå er alle fiæne i kjøkken på passe varmt badenomsgulv. Så får vi se. Under skjer. Sårekaktusen fæger natten og tid. Den slår med fint knoppanlegg «hundretalls». Sinsekaktusen har fremdeles farge, – bladene har blitt saftige og mørk grønne. Den har nok også omdøpt det – eller plante insektet. Amaryllisen kommer! – slår med fire store og kraftige hovitsprengte klokker og en my knopp en liten stilk. Fantastisk hva som «vår sag» må lyset kommer, – og mer ikke salgshålen og varme.

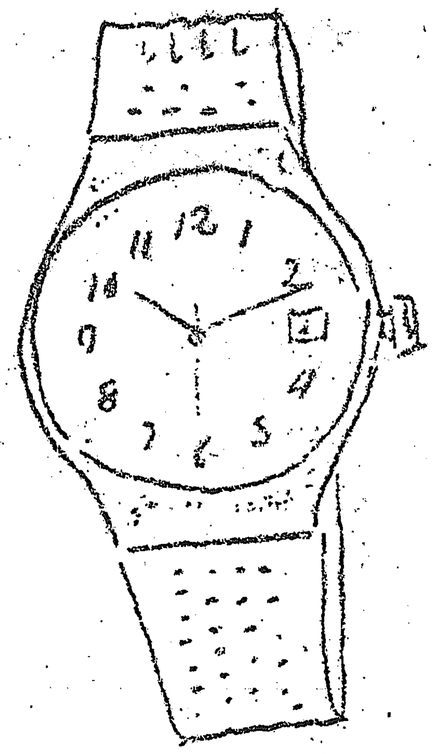

Påske. - Hjemmekos eller hyttetur,
du kan ikke klare deg helt uten ur.
Det nyeste i ur får du hos:

K. Karoliussen

Telefon 43930

Med kroner i banken på gode renter,
du slipper å låne - du bare henter.

Ankenes Sparebank

Telefon 44055 Bjerkvik 52I0I

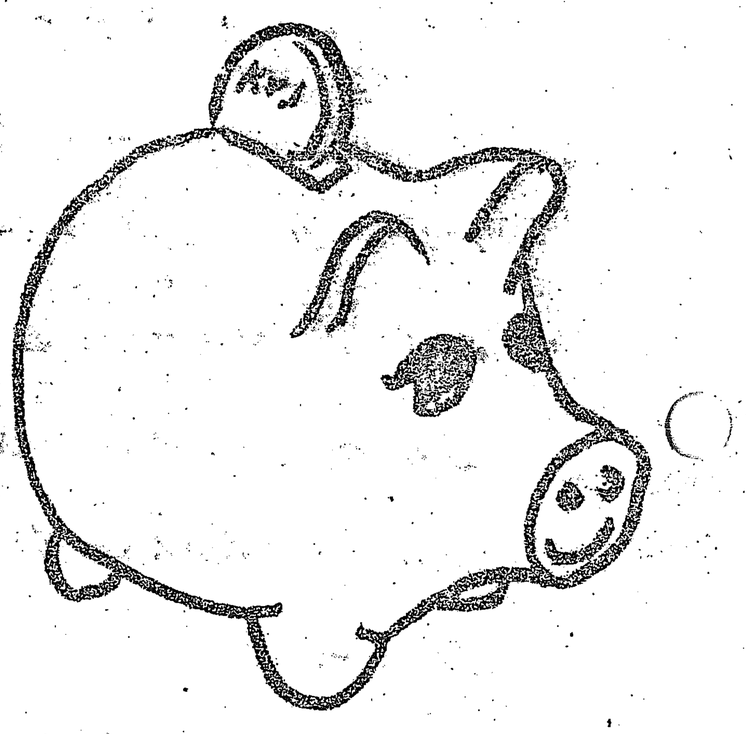

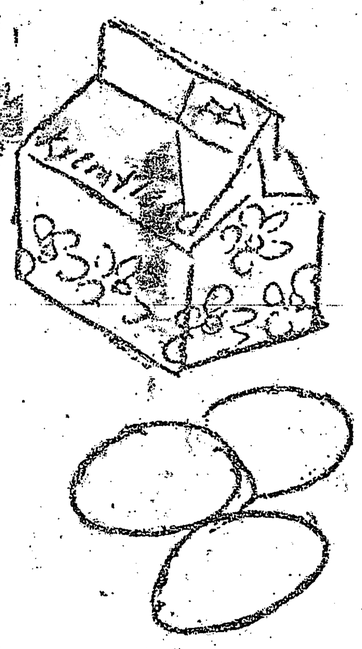

I hytta på fjellet eller ved havets kant,
det første du trenger er proviant.

A. ANTONSEN
ASS. HANDELSFORRETNING

Telefon 56I55

Årene går og tiden den rinner,
men et bilde bevarer det som ellers forsvinner.

Fotografering. Repro. av gamle bilder.
Innramming.

Fotograf
Ole J. Andreassen

Tlf. 56295 8520 Ankenesstrand

GAMMELDANS.

Trettende januar i nitten åttito
en forskremt forsamling på skola sto.
Vi hadde på gammeldans-kurs meldt oss på,
og det er klart vi var spente nå.
Det første vi lærte var byttom-fot,
men du store all verden,det ble bare rot.
Så prøvde vi med vals-hambo og galopp,
vi strevde og svettet-men gjorde gale hopp.
På høyhælte støvletter vi vaklet frem,
men fikk beskjed-før vi gikk hjem:
"Det ville de helst ikke mere se,
om lavhælte sko-de måtte be."

Fortvilte vi var-det er sikkert og visst,
"Dette lærer vi aldri,"sa mange trist,
"Kan like godt slutte med en eneste gang."
Borte var alt som het dansetrang.
Men neste gang møtte vi alle opp
og stillte på rekke i samlet tropp.
Bet tennene sammen-gjorde vårt beste,
svingte gale veien-glemte hofte-feste
tok feil av høyre og venstre fot,
gikk fra hverandre-istedefor mot.
Ekteparret Schancke tålmodige var:
"Vi tar det på nytt",fikk vi til svar.

Så plutselig begynte vi å forstå,
litt etter litt-vi fikk det til nå.
Alt ble liksom lettere-vi ble i godt humør,
vi gikk inn for dansen som aldri før.
Vi lærte reinlender-vals og hambo-
klappvals-polka og galopp-Hei-Tjo.
Reinlenderm med to par-stjernepolka-herdatak-
reinlender med turer-russisk polka-ingen sak.
Fugledansen-bamsefar-sangleiker tre-
polenaise-færøytak og mere te
Du verden så morro vi hadde det nu,
ja det var nesten ikke til å tru.

Men kan vi ikke møtes hver fjortende dag
og holde det vi lærte,fortsatt ved lag?

En deltaker.

UNGDOMSSIDEN

VI HÅPER PÅ FORSLAG FRA LESERENE.

Vi har tenkt å starte en ungdomsside i Austavinden. Vi syntes at det bare var noe tamt å bare kalle det for ungdomssiden. Derfor vil vi gjerne ha forslag til navn på denne spalten. Vi hadde tenkt å skrive litt om ting som angår oss unge her på Virak. Dessuten skal vi ha oppgaver av variert vanskelighetsgrad. Muligens også musikkanmeldelser.

Ris og ros mottas med takk. Gjerne også forslag til hva vi bør ha med.

Kjell Thorstensen
Tore Kongsbakk

TI PÅ TOPP

Vi bringer her en liste over de mest populære platene for tiden.

1. The Concert in Central Park, (Simon & Garfunkel)
2. Dains me mæ, (Åge Aleksandersen)
3. Jive Talking, (Jon Eberson Group)
4. Grasshopper, (J.J. Cale)
5. Pleasant Surprise, (T. Granlund)
6. Dance Little Bird, (Electronicas)
7. Shaky, (Shakin Stevens)
8. Arthur, (Christopher Cross)
9. Er'u klar?, (Lars Kilevold)
10. Beautiful Vision, (Van Morrison)

KLARER DU DETTE?

1. Hvem var Aristoteles?
2. Er hesten hov- eller klovdyr?
3. Hvem har skrevet bøkene om Huckleberry Finn?
4. Hvilken konge samlet Norge til ett rike?
5. I hvilken by hører fotballklubben Start hjemme?
6. Hvilken gruppe har laget sangen "Dancing Queen"?
7. Hva het nordmannen som oppdaget Amerika?
8. Hvem oppfant glødelampa?
9. Hvor mange planeter er det i vårt solsystem?
10. Hva blir tallet 56 skrevet med romertall?

FINN NORSKE BYNAVN

I hver rebus nedenfor er skjult navnet på en norsk by.

1. EIER + BY (GAMMELT ORD)
2. LAGERPLASS + HOLME - Y
3. VESLESLEGGE
4. REDDE + N
5. LEVDE IKKE - D

---

1. Har-stad
2. Bod-ø
3. Lillehammer
4. Bergen
5. Var-dø

10. LVI

1. Gresk vismann.
2. Hovdyr.
3. Mark Twain.
4. Harald Hårfagre.
5. Kristiansand.
6. ABBA
7. Leiv Eirikksson.
8. Thomas Edison.
9. 9 planeter

APRILDAGENE I 1940

Vi er igjen kommet oss gjennom en mørk, lang vinter. Når dette nr. av "Austavinden" kommer ut, er vi sannsynligvis kommet til april. April er begynnelsen til våren, og den får oss til å tenke på lys og liv.

De som er eldre, lar kanskje tankene gå en annen vei tilbake til de dystre aprildagene i 1940, og de som er unge i dag, har jo interesse av å vite hvordan disse dagene ble opplevd av folk her i bygda, og hvordan folk her hadde det under krigen. Vi har jo hørt en del allerede, men vi tok et intervju med den eldste i bygda, Enevold Kongsbakk, som nå er 94 år og bad han fortelle om krigsutbruddet og hvordan han opplevde dette:

Den 9. april ble vi vekket i halv-femtida om morgenen av kraftig kanonild fra Narvik. Som vi jo alle vet, ble panserskipene "Norge" og "Eidsvoll" senket denne dagen. Det var tett snødrev, men etter en stund kunne vi se tyske krigsskip som patruljerte ute på fjorden. Senere kom det evakuerte folk fra Narvik som fortalte at tyske tropper hadde besatt byen. Hele denne dagen fortsatte strømmen av folk som flyktet fra Narvik. Det hersket i det hele stor uvisshet om situasjonen. Ingen aviser, og tyskerne hadde kontroll over NRK, så vi fikk ingen nyheter derfra heller. Jeg ringte til Narvik etter varer til butikken, men fikk da vite at byen var beleiret, og at det ikke lot seg gjøre å få sendt noe, da det ikke var båtforbindelser.

Neste dag, 10. april, kom det engelske angrepet, og det ble et stort sjøslag både i Narvik og ute på fjorden. Både tyske og engelske skip ble senket og skadd. Granatene fløy omkring husene, og vi søkte dekning i grønnsakkjelleren under fjøset. Mange av disse granatene for innover gårdene her og eksploderte. En av disse granatene traff fjøset hos Ole Olsen, drepte hesten og satte fjøsbygningen i brann.

Da fikk vi se "Hardy" komme i voldsom fart og kjørte på land på leira. Vi kom oss opp av kjelleren for å hjelpe sjøfolkene som svømte på land fra "Hardy". De myldret oppover mot husene, våte og forkomne. Kvinnene i huset hjalp dem tilrette med tørre klær, varm mat og drikke slik at de kunne få varmen i seg igjen.

Vi mannfolkene i vårt hus og Bjørgvin Overvåg kavet oss ned gjennom dyp snø med storkjelken utover leira til nedfallen sjø for å hjelpe de skadde som ikke klarte å gå selv. Her stod bl. a. skipslegen som selv var såret av en splint i skulderen. Han hadde svømt påland med ei båre på slep. Her lå Øverstkommanderende for flotiljen, Warburton-Lee. Han var drept. Denne legen hadde også svømt på land med maskinsjefen som var dødelig sårет av et svært kutt i halsen. Vi fikk han på kjelken, og etter et fryktelig slit over den lange leira og i dyp snø, fikk vi han til gårds. Men her var det allerede så fullt at jeg måtte bryte meg inn i Mellastua for å skaffe mer plass. Legen kunne intet gjøre for maskinsjefen som døde like etter.

Det kom også folk fra "Hardy" til Bakkan, Vollen og Skogseth der de fikk hjelp, og andre naboer omkring på bygda hjalp til med klær.

På grunn av skrekk for at folk fra de tyske destroyerne skulle gjøre landgang, ble engelskmennene fraktet til Ballangen med lastebiler og busser, og der ble de senere hentet av en engelsk jager.

Senere på dagen da floa kom, rak "Hardy" av igjen og drev brennende innover til Skjomnes-landet, der de ble liggende i mange år.

Hvor mange sjøfolk som kom opp i husene her på Vidrek, er det umulig å svare på. Det var helt andre ting vi var opptatt av den dagen.

I dagene som fulgte, måtte vi ta vare på mange lik som drev i fjæra mellom isflakene. Blant disse var en del så hardt skadet så det var fælt å se på.

Her har U N G D O M S S I D E N hatt en prat med "Austavindens" første Æresmedlem. Vi håper at dette er starten på en serie interessante samtaler med bygdas eldste.

Red.

Jo Bjørnstad's HALLING BRØLET

Saksa fra Hall-brøletet, der Hall Bjørnstad er redaktør.

Halling-brølets redaktør Johnstein Or jr. den eldre.

DAGENS VISDOMSORD:

Det er bedre å ha ryggsekken på maven enn å ha mavesekken på ryggen !

NR. 2 , 3. ÅRGANG

HVILKET YRKE SKAL JEG VELGE ? ? ?

Denne gang : TANNLEGE !

Er De netthendt og usentimental? I så fall er tannlegeyrket et godt valg. Betingelse for en god praksis er hvit frakk med knepping bak. Har De så en to-roms leilighet, er mulighetene for en innbringende forretning meget store.

Et av rommene rigger De opp som venteværelse. På bordet legger De fram Deres gamle ukeblader i viftеform. Innerste rom innreder De som kontor.

For at det hele skal virke så overbevisende som mulig, bør De også ha kontordame. Her kan De selvsagt benytte Deres søster, mor, tante eller et annet tilfeldig bekjentskap, kledd i hvitt.

Hennes arbeide består i å åpne døren til venteværelset med replikken: -Værsågod neste! Mens De inne på kontoret står med ryggen til og vasker Deres hender.

Når pasienten er plassert i rørstolen, snur De Dem mot denne med et avmålt nikk. Grip så speilet.

Mens pasienten gaper , Rikker De inn Før speilet langs tannrekken, samtidig som De nå og da mumler fram latinske ord, som gjentas av kontordamen bak pasientens rygg.

Når dette er gjort, har De byggет opp den nødvendige tilit hos pasienten i stolen, og arbeidet kan begynne: Tanntrekningen begynnesbakfra. Arbeid deg skrittvis fremover. Det er den enkleste form for all tannpleie !

Tannlege

Hilde Cariesen.

ANNONSER

HYBEL SØKES

Hedensk bergenser som skarrer, røyker, slåss og liker voldsomme fester, søker hybel på beste vestkant.
N.B. Anarkist og nekrofil.

Bill. merk. "Usikker betaler

SALG

Stor schäfer til salgs. Alteetende, liker spesielt småbarn.

Bill. merk. "Rabies"

Brannskadet bensin selges til sterkt redusert pris.

STOREBRAND

De som tok Oslo-toget kl 8.45 bes vennligst sette det på plass igjen.

NSB

YRKE

Vaskekone får lett jobb, da all skitten går i avisen.

Gamle jerntepper selges til Bonn-priser, grunnet nedrustning.

U.S.S.R.

MISTET

Lommebok mistet.

Bill. merk. "Alt av interesse"

Heile tida siden han Rolf og ho Konstanse tok guttan sine med å flytta til Porsgrunn, så har de arbeidet for at ungene ikki skulle miste tilknytninga til heimbygda. Dette har de vært heldige med, så selv yngste mann som er føtt der sør er ivrig Viraking, og fast leser av "Austavinden".
Nu vil han så gjerne dele en flått ferie tur med oss.

VI BESØKER ET FREMMED LAND.

I ferien i fjor drog vi til Danmark. Vårt første besøk ble en dyrepark ved Sjøskogen, like ved Nøstvet, der det også er utgravd flere bo plasser fra steinalderen. Vi overnatta like ved parken, og dagen etter gikk vi og så på alle dyrene. Der var også lilleputt jernbane og lekeapparater av alle slag. Derfra kjørte vi til Svinesund i Sverige, så bar det til Gøteborg videre til Helsingborg, der var det en enorm fergekø, men fire ferger gikk i ett over Øresund, så etter to timers venting kom vi oss over til Helsingør i Danmark. Vi kjørte til Millerød, og så på Fredensborg slott. I Roskilde stoppet vi ved vikin-g skips hallen, men der var stengt før dagen , så vi bestemte oss for å stoppe der på hjemveien.
Vi fortsatte mot Køge, men det blei så sent at vi overnatta ved Køgebugt. Dagen etter passerte vi Køge by, Vardingborg og over Storstrømmen på ei diger bru fra Sjælland til Falster og videre til Lolland. Sør for Lolland var vi innom Ålhorn Automobil museum, det er Europas største samling av veteran biler, med over to hundre modeller, den eldste er ca. 100 år . Det går modelljernbane og damptog gjennem parken, og slottet der er blandt de eldste bebodde i verden.

Derfra bar det nord over øya til Knuthenborg park, som er Danmarks største, med hele 500 forskjellige tre og buskvekster, og masse vakre blomster, safari park med storvilt og fugler fra alle fem verdens delan. Det er ca.16 km.asfaltert bilvei gjennem parken, vi måtte kjøre med vinduene i gjen da vi passerte tigerparken.
Hos apene stoppa vi ekstra lenge og kosa oss.(Såg vel likheta)red.

Fra Knuthenborg kjørte vi til Norkov og tok ferga over Langelandsbælt til Spoodsbjerg på Langeland, det er ca. ei mil tvert over øya.
Fra Rudkøbung kjørte vi over ei lang bru til øya Tåsinge, over Tåsinge var det ikke langt til neste bru, som gikk over til Svedenborg på Fyn.
Fra Svedenborg kjørte vi til Odense, vi overnatta et lite stykke fra byen, men vi fikk ikke sett huset til H. C. Andersen.

Dagen etter kjørte vi til Middelfart og over til Lillebælt på Jylland.
I Legoland så vi norske bygder, bygd av legoklosser, det som vi syntes var aller finest var et fiskevær fra Lofoten, ellers så var der hus, slått og byeer fra mange land, det var fantastisk mye fint å se.

Etter dette kjørte vi via Vorde til Nymindegab og overnatta helt ute ved Vesterhavet, vi hørte drønnet av bølgene som slo mot stranda. Danskene har planta tarehalm for å binde sanden, så den ikke skal blåse bort i den stadige vinden.

Så kjørte vi langs Vestkysten til Fjøltring, rundt Nirrum Bredring, og ut til Vesterhavet igjen. Vi var innom mange fiske rlandsbyer og så på fiskebåtene. Videre dro vi til Tårup sommerland, der var vi i mange timer.

Etterpå kjørte vi til skagen , og helt ut til Grenen, lenger nord i Danmark kommer mann ikke. Ute på nordspissen så vi bølgene fra Kattegatt og Skagerakk møtes

Etter at vi hadde handla i Fredrikshavn kjørte vi til Ålborg, Viborg , Silkeborg og til Himmelbjerget, fra tårnet der så vi mange vann, der gikk det hjuldampere med folk.
Himmelbjerget er i grunnen ikke noe fjell, men en rund haug som er full

av trær og busker, og med et tårn på toppen. Herfra kjørte vi til Middelfart og gjennem Odense, der overmatta vi i øsende regn, neste dag tok vi ferga fra Knudshoved over Storebælt til Roskilde, der var vi inne i vikingskibshallen i mange timer.
Der gjenoppbygges vikingeskibene som er funnet i Roskildefjorden. Hevings arbeidet har foregått i mange år, de startai 1957 og i 1969 blei hallen åpna.

Så gikk turen til Helsingør, derså vi Kronborg slott, jeg matet gjessene som svømte i vollgravene.
Vi tok ferga til Sverige og stoppet i Göteborg og var på Liseberg tivoli, vi kjørte berg og dalbane, Pariserhjul og masse annet.
Vi overmatta i Udevalla, og så tok vi fatt på hjemturen.

Da "Austavinden " kom til jul, såg vi at vi hadde vært like ved der Harry Eilertsen bor, det skulle vi ha vist, for det hadde vært så artig å hilsa på dem, og fått se Virak katten.

Så hilser alle her hos oss til alle dere.,
og ønsker en riktig G O D P Å S K E.

Hilsen Vidar Olsen

H.H.

En epoke i Nidels historie – fortsettelse

I forige nr. var vi kommet til 8.6.-45.
Alle papirer var da sendt ordfører Edvardsen.
Form. i Menighetsrådet var borte og kom ikke å komme tilbake på lenge ut på sommeren. I denne tid var det skriftlige – telef. og mündtlige henvendelser med Karl Dørr og Emv. Kongsbakk.

Det kom ingen signaler på 8.10 s.å. – da form. pastor Mørch kom tilbake.

Den 11.12.45 kom endelig melding fra menighetsrådet om at man under sak 23/45 hadde tatt stilling til bönnaden og sendt den tilbake til formannskapet med varmeste tilslutning. Samme dato blir det satt opp et skriv i 6 punkter fra menighetsrådet til kirkeg.komiteen. Disse punktene skulle i svar form (konkret form) innsendes til kirkedep. – Vi var da kommet til 31/12.-45.

Form. i kirkegårdskomiteen innkalte til möte 2. jan.-46.

Komiteen satte opp svar på de 6. punktene. Disse svarene er forlenget på papir, som er innsendt under bönnaden tidligere.–

Bl.a er det fremhevet at det er et enstemmig fellesönske fra grunda om å få egen gravplass på østsiden av Skjomen. Dårlige begrunnelser: – at naboene i grunnajorden har vert – gr. årsak til et ennnnnnelig slit – vinteestie – for å få de døde gravlagt i Nåkvik. Videre at det i tillegg er svart sjelen – en fri stelle de samme gravene så langt unna.

Nei: synes komiteen at det blir for mye „O-Skiv" fra offentlige ansatte mennesker i forskj. enheter. — — —

Em blir enige om å innkalle til kretsmøte på kort varsel – for å legge fram komiteens arb. i sin helhet.

Den 4. jan. – 46 –. To dager etter er det kretsmøte hvor 28 navngitte gårdsfolk er tilstede.

Først blir en del diskusjon om delen av veien av saken og ting. Johan Larsen fremsetter forslag om at et enstemmig kretsmøte slutter seg til komiteens ihendige arbeide for denne saka.

Enstemmig vedtatt.

Så henstilling fra form. blir Andr. Indregard valgt til nestformann.

Videre gender han fra gammelt av-timestående et beløp i Ådnes Sparebank.

Kretsmøte vedtok enstemmig at komiteen gis nådenutt ovn 500,- kr. til kirkegårdsarb.

Protokollen er undertegnet av Edvin Larsen, Ole Olsen og form. E. Kongsbakk.

I møtet kretsmøte to dager etter – 6. jan. 46 møter H. Eidesen og Karl Larsen som utsend

Uddrag:

Menighetsrådet anbefaler anlegg av kirkegård på Viduli – og i henhold dertil – går søknad om løyve til sokneprest i Ofoten v/A. Aschim, til Stiftsdirektøren i Tromsø – og til det Kongelige Kirkedep. i Oslo.

Den 2. mars – 46 – skulle Kristian Thomassen ut langt liv. – Sønnen – Hans Bjørkelund – søker gjennom pastor Mørch – til biskopen – Kohn-Hansen – om samtykke til at hans far kan bli gravlagt i den planlagte kirkegård på Viduli. Kirkegårdskomiteen vender også skriftlig søknad om samme til biskopen i Hålogaland.

Sitat → I påteguingsskriv. J 1053/46 meddeler biskopen omg. (11/3) pr. telefon til Mørch – 4. d. m. han har gitt samtykke til at Kristian Thomassen begraves på Viduli kirkegård. Fordfestelsen ønsker til innviebelsen av kirkegården.

Stiftsdirektøren skaffeden nå kirkegårdssaka til Kirkedepartementet.

Hålogaland bispedømmekontor 11. mars 1946

Wollert Kohn-Hansen.

(Sitat slutt)

Det er meg fortalt at manges øyne ved tårebløtte da dette svaret ble kjent i bygda. Vi hadde fått vår kirkegård! De formelle saker var nå bare papirarbeide. Tvertimot.

Lørdag 16. mars 1946 blir Kristian Thomassen begravet under stor deltakelse på vår nye kirkegård bak Storhågen.

Sitat → Men far har skrevet i referatboka: Det er på sett og vis en merkedag – ellers om en

med snø og sol. Og for det en vel med sikkerhet – første gang en kirkeklokke lar sine alvorlige klemt lyde ut over gården her. (SS) Klokken for anledningen lånt.

Navnik

Ved grava ville komiteens formann takke til alle som hadde bidratt til å løse denne oppgaven som nå var tegnet i hans. Han takket til Andr. Indregard som hadde gitt det direkte støt til at Vidnes Kirkegård i dag har blitt virkelighet, ved å gi oss denne fine plassen. Vi vil også her ved den første begravelse – minnes en av pionerene på denne sak, – nemlig Martin Olsen Indregard som døde ved ulykkestilfelle på Sjøen 25. jan. 1938.

Så behandles det med komitéen om flytning til Gjude, – undersøkelse om rimelige skolepenaleter. Likeså om priser og prosjekter pr klokke – Dette er innhentet fra Tønsberg Klokkeskøpei.

Møte 18. 46. Komitemøte hos Johan Hansen. Form. nytt. div. skriv. Det ble vedtatt at

1. H. Eidesen og Andr. Indregard påtar seg å ordne alle formalia med myndighetene i anl. utstakelse av planen.
2. Eidesen – som har tegnet inndelingen av planen – ber om prøtakelsen av minst mulig rasering av bestående skogvekst.
3. Klokke: – form. opplyste at det er ingen mulighet for å få beholde den nåværende klokke.

Så kom diskusjonen inn komiteen: Kan bygda klare å skaffe en høvelig kirkeklokke? (forts.

krysord

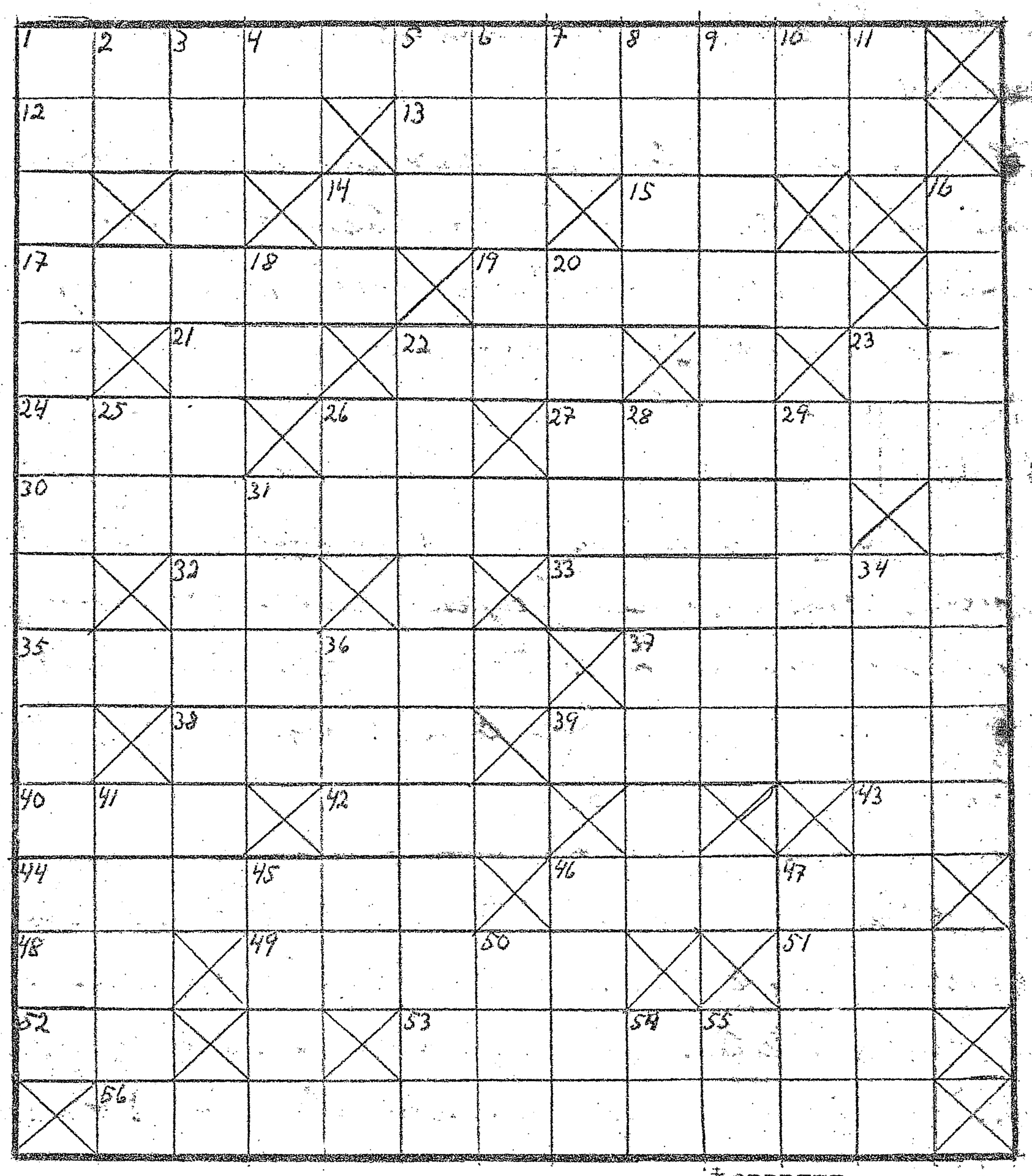

VANNRETT

I. VM-Arena
I2. Gud
I3. Fransk by
I4. Guttenavn
I5. Tall (bakv.)
I7. Mye
I9. Land
2I. Nedbør
22. Fisk
23. Kjem. tegn
24. Ujevne
26. Sjarm
27. Indisk lærer (best. form)
30. Offiseren
32. To like
33. Innsjø
35. Fortjeneste
37. Avdraget
38. Gjort
39. Dyrene
40. Lokkemiddel
42. Avslag
43. Seilskip
44. Framkomstmiddel
46. "Grønlands apostel
48. Lever
49. Grunnstoff
5I. Vene
52. Samme som II loddrett
53. Tre
56. Insektet

LODDRETT

I. Sted på Vidrek
2. Konjunksjon
3. På Svalbard
4. Eng. Tittel (fork.)
5. Litt
6. Mynt
7. Mesterskap
8. Bivuakk
9. I påsken
I0. Artikkel
II: Tidligere parti
I4. Lars Torvaldsen
I6. Herred i Vestfold
I8. Lever
20. Instrument
22. Betenkningstider
23. Drikk
25. Ikke inn
26. Dessert
28. Harmløs
29. Uvane
3I. Brekk
34. Klesplagget
36. Stemme
4I. Fisk
45. Slag
46. Makeløs
47. Narr
50. Norsk forf (bakv.)
54. Tre-før
55. Tor Karlse

Vi må ha med nogen ord om den fine julefesten våres, selv om det snart er påske. Komiteen som i år bestod av Jørgen og Gyda, Aine og Erling, Alf-Harald og Randi hadde gjort en virkelig god jobb.

Juletreet som Jørgen hadde sørga for var helt på tåpp, og bordan var nydelig pynta.

Gyda hadde på kort varsel fått istann nogen små stykker sammen med ungene, og alle var enige om at både reportuaret og tida var hårfint beregna.

Steinar møtte opp med trekkspillet, og det var vel-fortjent at hannes Wenche vann den fine fruktkurven som komiteen hadde laga, selv om det må innrømmes et enkelte av de yngste hadde vanskelig for å skjule skuffelsen.

A t alt gikk så godt , enda det var fritt for vaten på skolen, kan vi takke god planlegging av en ypperlig komité for.

Som vanlig var det fullt hus, og god stemning.

G A M M E L F J Ø S E N I Ø V E R S T U A.

Det er vel neppe nogen som er født eller oppvokst på Virak, som ikke kjenner igjen dette klenodiet , som han Thor Nygård har tegna til oss.

Vi tar det med som start på en serie med gamle historier som vi skal få tak i hos våre eldste. Vi vet at det skjuler seg uante rikdommer, som vi skal prøve å plukke fremfra sine gjemmer.

KONTAKTORGAN FOR VELFORENINGENE I NARVIK STARTES

De seinere år har det vokst fram en lang rekke grendelag og velforeninger rundt omkring i Narvik. Lokalsamfunnene har åpenbart kjent behov for å opprette felles organer der en kan drøfte lokale problemer. Samtidig skaffer en seg et talerør overfor stor-samfunnet utenfor. De grendelagene og velforeningene som har lokaler til det, tar ofte på seg mye av den miljøskapende organiseringen, som festligheter, kurs m.m.

Til nå har hvert lag arbeidet stort sett alene. Men nylig møttes representanter for bortimot halvparten av velforeningene og grendelagene i Narvik for å drøfte om de burde opprette et felles kontaktorgan. Fra alle hold ble det på møtet pekt på den store fordelen det ville være å møte kommunale organer med en felles holdning i mange prinsipielle spørsmål som gjelder lokalsamfunnene. Grendelag/velforeninger bør trekkes inn i planlegging som gjelder deres område. De bør få gjenpart av alle saker som gjelder deres lokalsamfunn. For bare å nevne et par saker.

Dessuten understreket flere innlegg nytten av tverr-kontakt for å høste ideer fra hverandre: Tiltak å ta opp, måter å gå fram på for å oppnå bestemte resultater osv. Med et kontaktorgan vil en også lettere kunne samle støtte fra de andre lagene for viktige kampe som ett av lagene står oppe i.
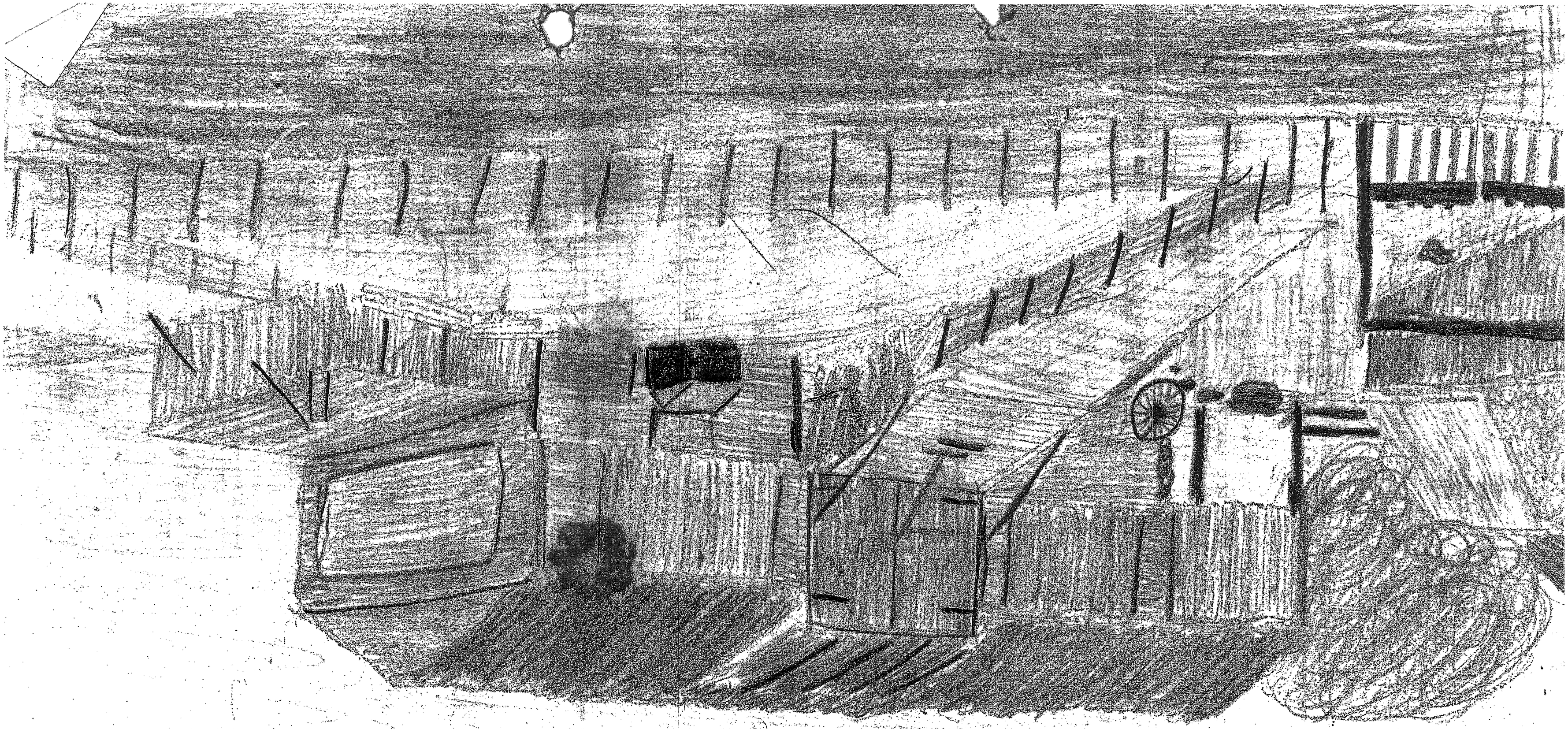
Resultatene ble at et utvalg på tre personer skal arbeide videre med å forberede dannelsen av et kontakt-organ i månedsskiftet januar/februar. Saksdokumentene vil bli sendt ut tidlig i januar, og alle grendelag og velforeninger i kommunen vil bli invitert. Hvis det finnes lag/foreninger som ikke er registrert på kommunens kulturkontor, kan de få papirene ved å henvende seg til kulturkontoret, Idrettens Hus, eller hos et av utvalgsmedlemmene. Utvalget består av Edvard Solvang, Elvegård, Evelyn Mørk, Taraldsvik og Martin Indregaard, Vidrek.